ነገረ ድኅነት

የመዳን ትምህርት የቤ/ክ መሠረትና ጉልላቷ ነው፡፡ቤተክርስቲያናችንን ከሌሎችድርጅቶች የሚለያት በዋናነት የመዳናን ትምህርት ነው፡፡

መዳን የሚለው ቃል እንደ አግባቡ የተለያየ መልዕክት ወይም ትርጉም ሊኖረው ይችላል፡፡ለምሳሌ በመፅሐፍ ቅዱስ በተለያየ ቦታ ከተለያዩ ነገሮች ስለመዳን ተፅፏል፡፡

- ኖህ ከጥፋት ውሃ መዳኑ (ዘፍ 6፡9)
- ሎጥ በሰዶምና በገሞራ ላይ ከደረሰው የእሳት ዲን ቃጠሎ መዳኑ (ዘፍ፡19)
- ያዕቆብና ልጆቹ በዘመኑ ከነበረውከባድ ረሃብ በዮሴፍ ም/ት መዳናቸው (ዘፍ46፡)
- ሶርያዊው ንዕማን ከነበረበት ለምፅ በዮርዳኖስ ተጠምቆ መዳኑ (2ኛ ነገ5፡---
- ሕዝበ አይሁድ ከሐማ ተንኮል በብዙ ፆም ፀሎት መዳናቸው (መ.አስ8-----
- ሕዝበ እስራኤል በሙሴ አማካኝነት ከግብፅ ባርነት መዳናቸው(ዘፍ18፡10)
- ደቀመዛሙርቷ በጀልባ ሳሉ ማዕበል ሲነሳ ጌታን ‹‹ አድነን›› በማለት መዳናቸው (ማቴ8፡----
- ቅዱስ ጳውሎስ ታስሮ ወደ ሮም ሲሆቸድ ከደረሰው አደጋ መዳኑ (ሐዋ27፡31)
- በአጠቃላይ ከክፉ ነገር ሁሉ መዳን (2ኛ ጢሞ4፡18)

እኝህ ሁሉ መዳን ተብለዋል፤፤ ጌታችንም በምድር ሲመላለስ ከተለያየ ችግርና ደዌ ያዳናቸው የፈወሳቸው ብዙ ሰዎች ነበሩ፡፡

ሆኖም ግን በነገረ ድህነት ‹‹ መዳን ›› ስንል እኚህን ማለታችን አይደለም፡፡ እኚህ ሁሉ የተጠቀሱት ድህነነቶች ግዚያዊና ምድራዊ ነበሩ፡፡ በነገረ ድኅነት መዳን ስንል የሰው ልጅ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ በማፍረሱ ምክንያት ከደረሰበት ውድቀቶች ከፀጋ መራቆቶችና የባህርሪ መጎሳቆሎች በክርስቶስ ኢየሱስ ያገኘውን ድኅነት ማለታችን ነው፡፡

የመዳን ትምህርት ከትምርቶች ሁሉ ዋነኛውና መሠረታዊ ነው፡፡ ምክኒያቱም የትኛውም ትምህርት ዞሮ ዞሮ ለሰው ልጅ መዳን ነውና የሚሰጠው፡፡ የሰው ልጅ የሚኖረው በዚህ ዓለም ላለው ጥቂት ዘመን ብቻ ሳይሆን ከዘመን ውጭ ለሆነው ዘለዓለማዊነት ስለሆነ ይህን ዘለዓለማዊነት ለመውረስ የድኅነት ትምህርት ዋነኛ በመሆኑ የነገረ ድኅነት ትምህርት የትምርቶች ሁሉ ማዕዘ ነው፡፡

1. መዳን ለምን አስፈለገ

አንድ ነገር መዳን ያስፈልገዋል ሲባል በችግር ላይ የነበረ መዳንን ገና ያላገኘ መሆኑን ያመለክታል፡፡ ስለዚህ ስለ ሰው መዳን ስንናገርም መዳን ለምን አስፈለገ የሚድነውስ ከምንድነው የሚል ጥያቄ ወሳኝ ነው፡፡

ሰው መዳን ያስፈለገው ከእግዚአብሔር የተሰጠውን ህይወት ፀጋ እና ክብር በራሱ ጥፋት በማጣቱና ከህይወት ወደ ሞት ከክብር ወደ አሳር ወርዶ የነበረ በመሆኑ ነው፡፡ ፈጣሪ ለሰው ልጅ ሁሉን አዘጋጅቶለት ሁሉን ፈቅዶለት እንዲትን ፍሬ ብቻ የህግ ምልክት እንድትሆን ‹‹ አትብላት ›› ቢለው

ሁሉን ካደረገለት ከእግዚአብሔር ምንም ያላደረገለትን ዲያቢሎስን አመነ፡፡ በዚህ ብዙ ቅጣቶችን ተቀበለ ከእነርሱም ዋነኞቹ

- ሞት (ሟችነት)

ሰው የተፈጠረው ለህይወት እንጂ ለሞት አይደለም ሆኖም ግን ሲፈጥረው የማይሞት አድርጎ ሳይሆን ትዕዛዙን ከጠበቀ ሊኖር ባይጠብቅ ደግሞ ሊሞት እንዲችል አድርጎ በማዕከላዊ ሁኔታ ፈጠረው፡፡የሰው ልጅም በተሰጠው ነፃ ፈቃድ የራሱን ምርጫ መረጠ፡፡ ሞት በእግዚአብሔር የጠተፈጠረ አይደለም የኃጢያት ውጤት ነው እንጂ ሮሜ 6፤23 የሰው ልጅ ትዕዛዙን በመጣሱ ሞትን በራሱ እጅ በራሱ ላይ አመጣ፡፡ ከዚያም ሞት በሰው ልጆች ሁሉ ላይ ነገሰ ሮሜ 5፤14 የሰውም ኑሮ ወደ ሞት የሚያድግ ሆነ ይወለዳል ያድጋል ያረጃል ይሞታል ይህ የህይወት ሂደት ባኃጢያት ምክኒያት የመጣ ነው፡፡ ሞት የኃጢያታችን ውጤት ነው፡፡ለዚህ ነው ቅዱስ ጳውሎስ ሞትን የኃለኛው ጠላት ያለው፡፡ ሞት ከሰው ተፈጥሮ በኃላ ነውና የመጣው 1ኛ ቆሮ 15፤26

- የባህሪ መጎሳቆል

የሰው ባህሪ እድገት ግሩም በሆነ ሁኔታ ነበር የተፈጠረው፡፡ አምላክ ብርሃንን አልብሶ ፀጋን አጎናፅፎ በአርአያውና በአምሳሉ ከየትኛውም ፍጥር አስውቦና እንደ ፀሐይ በሚያበራ ብርሃናዊ ፀዳል ሰጥቶ ይህ ቀረ በማይባል ክብርና ፀጋ ነበር የፈጠረው፡፡ ነገር ግን ህጉን በመተላለፍ ባህሪው ተጎሳቆለ ተዋረደ ፀጋውን ተገፎ ራቁቱን ሆነ ቅጠል ሰፍቶ አገለደመ ቁርበት ለበሰ ክብሩን በማጣቱ ከእርሱ ለሚያንሱት እንስሳት ስነፍጥረቶች ተገዛ እነርሱንም መፍራትና ማምለክ ጀመረ፡፡ ፈጣሪውን አልገዛ እንዳለ ሰውነቱንም እራሱን ለእራሱ አልገዛለት አለ ስለዚህም የሚፈልገውን መልካም ነገር ትቶ የማይፈልገውን ክፉ ምግባራት ለማድረግ የሚሳብና የሚሸነፍ ሆነ፡፡

- ስደተኛ ሆነ

ከቤቱ ከገነት ተባረረ የራሱ ኀጢያት አሳደደው ቀድሞ የደስታው ምንጭ የነበረው የእግዚአብሔር ድምፅ አሁን ግን አስፈራው ስለዚህም ከአምላኩ ሸሸ ለመሸሸግም ሞከረ እግዚአብሔር ‹‹ ወዴትህ ነህ ›› ባለው ግዜ ድምፅህን በገነት ሰማው ራቁቴንም ስለሆንኩ ፈራው ተሸሽኩም በማለት መለሰለት ዘፍ 3፤9 እግዚአብሔርም ከገነት አስወጣው አባረረው ዘፍ3፤23 ስለዚህም ግዞተኛ ሆኖ ወደ ምድር ተጣለ፡፡

- ሠላም አጣ (ተጨነቀ)

የሰው ልጅ የሰላም አምላክ ከሆነው ከእግዚአብሔር በመለየቱ ምክኒያት የሚፈራ የሚደነግጥ የሚታወክ ሆነ ‹‹ኃጢያተኛን ሰው ኃጢያቱ ታጠምደዋለች በኃጢያቱ ገመድ ይታሰራል ››እንደተባለ
ሰውን ኃጢያቱ አጠመደው አሰረውም ምሳ5፤22 ‹‹ ለክፉዎች ሠላም የላቸውም እንደተባለ የእራሱ ክፋት ሠላሙን አሳጣው ኢሳ48፤22

- <u>መንፈሳዊ እድገት ተቋረጠ</u>

ሰው ሲፈጠር በቅድስናና በፀጋ እያደገ መሄድ እንዲችል ሆኖ ነበር የተፈጠረው፡፡ ከውድቀቱ በኃላ ግን እንደተነቀለች ችግኝ ያ እድገቱ ተቋረጠ፡፡ መልካም የሆነው የመንፈሳዊ ህይወቱ እድገት መቋረጥ ብቻም ሳይሆን የህይወቱ አቅጣጫ የሚጓዘው በተቃራኒ አቅጣጫ ሆነ፡፡ ሂደቱ ከመከራ ወደ መከራ ከውርደት ወደ ውርደት ሆነ፡፡

- በአጠቃላይ ሲፈጠር የተሰጠውን ፀጋና ክብር አጣ

የእግዚአብሔር ልጅነትነና ጸጋ በኀጥያቱ ምክኒያት አጥቶ የዳቢሎስ ባርያ የኀጥያት መንሃርያ ሆነ፡፡በህይወት ሳለም ከሞተም በሁዋላ ህይውቱ የሚያሳዝን ሆነ፡፡ ስለዚህም የሰው ልጅ ከዚ ሁሉ የሚያድንው መድሃኒት ያስፈልገዋል ፡፡በብሉኪዳን የነበሩ ሰዎች ይህን እዳ ተሸክመው መዳንን በምመናፈቅ እና ተስፋ በማድረግ ነበር የሚሞቱት፡፡

‹ነፍሴን በሲኦል ውስጥ አትተዋትምና ስጋዬ በተስፋ አደረ። (መዝ 15፤9-10) ‹‹አቤቱ እብክህ አውን አድን፤አቤቱ እባክህ አሁን ኣቅና›› መዝ 117፤25

እግዚብሔር በፈራጅነቱ በሰው ላይ ቢፈርድበትም በቸርነቱ በይቅር ባየነቱ እንደሚያድነው ቃል ገባለት።ይህም ተስፋ ስለተሰጠው ሄዋንን "የሙት እናት" በማለት ፈንታ (ሄዋን የህያዋን እናት አላት ። ይህ በሚስጢር ለዳግሚት ሄዋን ለድንግል ማርያም የተባለ ሆነ ። አዳምና ሄዋን ያን የተስፋ ስንቅ ይዘው ከደረሰባቸው ጉስቁልና ጋር አብረው ተስፋውንም ለልጆቻቸው አወረሱ።ያ ተስፋም በጉጉት ሲጠበቅ ኖረ። ታደያ ያን ተስፋ የሚፈጽመው የሰው ልጅ ከደረሰበት ጉስቁልና ሁሉ ፤ከጨለማ ህይወት ሊያድነው የሚችለው ማን ነበር ?

1.2 <u>ሰውን ሊያድነው የሚችለው ማን ነበር ?</u>

ሀ. <u>ነቢያት ይችሉ ነበር</u>?

ነቢያት እነርሱም የእዳ ወራሾች ነበሩና አይደለም የሰው ልጆችን ከዚህ ሁሉ ውድቀት ማዳን ይቅርና እራሳቸውም መድኃኒት (አዳኝ) ያስፈልጋቸው ነበር። ስለዚህም ስለሚመጣው አዳኝ ትንቢት እየተናገሩ እነርሱም በጉጉትና በተስፋ ይጠባበቁ ነበር ። (ኢሳ 64፤1-9 መዝ 79፤1-7 መዝ143፤5-8)

ለ. መላዕክት ይችሉ ነበር?

መላዕክት የተፈጠሩበት አላማ እግዚአብሐርን ማመስገን እና የሰው ልጆችን ከክፉ ሁሉ መጠበቅ ቢሆንም ያጠፋው የሰው ልጅ ነውና ይቅርታም ጠይቆ መታረቅ ያለበት የሰው ልጅ ስለሆነ መላእክት ይህን አለም ማዳን አይችሉም ነበር አልቻሉምም።

ሐ. <u>መስዋዕተ ኦሪት ይችል ነበር?</u>

መስዋዕተ ኦሪት ሊመጣ ላለው ለክርስቶስ ምሳሌ ወይም ጥላ ሆኖ ሰዎችን ከስጋ ደዌ ከመቅሰፍት ያድን እንጂ የሰውን ነብስ ማዳን አይችልም ነበር።(ዕብ 10፤1-4)

መ. <u>እግዚአብሔርስ ይችላል?</u>

አዳምን ከመጀመሪያውኑ የፈጠረው፤ህግን የሰጠው ፤ባጠፋ ግዜ የቀጣውና በኃላም የመዳን ተስፋ የሰጠው እራሱ እግዚአብሔር ነበር። ስለዘህ የሰው ልጅ ከደረሰበት ተደራራቢ ውድቀቶች ሀሉ ሊያድነው የሚችለውም ራሱ እግዚአብሔር ነበር። ነገር ግን አምላክ ሰውን ለማዳን ከወሰነ ማዳኑ ፍትሀዊ ተገቢም እንዲሆን አዳምን የሚያድነው መድኃኒት ቢያንስ እኚን 4ቱን ማሟላት ነበረበት።

1. ሰው መሆን አለበት፡- ምክኒያቱም የበደለው ሰው ነውና
2. መሞት አለበት፡- በበደለኛው የተፈረደበት ሞት ነውና ሞቶ መካስ አለበት
3. ሞትን ማሸነፍ መቻል አለበት ፡-ካልቻለ ከቀደሙት ሰዎች ምንም አይለይምና
4. በባህሪው ንፁመሆን አለበት፡- ካልሆነ ለራሱ መድኃኒት ያስፈልገዋልና

የመጀመሪዊያዎቹ ሁለቱን (ሰው መሆንና መሞት) ማንኛውም ሰው ይችላቸዋል ቀጥሎ ያሉትን ግን (ሞትን ማሸነፍና ንፁዓ ባህሪ መሆን) ካአምላክ በቀር ማንም አይችልም ነበር።

የሰው ልጅ ከሆነ ሰው መሆን መሞትም ይችላል ሞትን ማሸነፍ እና ንፁ ባህሪ መሆን አይችልም፡፡አምላክ ከሆነ ደግሞ አምላክ ሰው አይደለም ሟችም አይደለም ስለዚህ አምላክ ፍፁም ረቂቅ የማዳን ጥበብን መጠቀም አስፈለገው ይህም ፍፁም ሰው ፍፁም አምላክ መሆን ነው፡፡ ሰው ሁሉን ቻይ ስላልሆነ ሰው ቢሆንም አምለክ መሆን አይችልም፡፡ አምላክ ግን ሁሉን ቻይ ስለሆነ አመላክ ቢሆንም ሰው መሆን ይችላል ስለዚህም ሆነ

የሰው ልጅን ሊያድነው የሚችለው እራሱ እግዚአብአሐር ብቻ እንደሆነ ኣስቀድሞ በነቢያቱ አፍ በብዙ ቦታዎች ተናግሮ ነበር፡፡ /ኢሳ 43፤11 ኢሳ 45፤21 መዝ 78፤9 መዝ 84፤4 ኢሳ 45፤17 ኢሳ 63፤8 1ኛ ጢሞ 2፤3-4 ቲቶ 3፤4/ ስለዚህ ከእግዚአብሔር በቀር ሌላ አዳኝ ስለሌለ ራሱ እግዚአብሔር ክርስቶስ ሆኖ አዳነን (ሐዋ 4፤12) ስለዚህ ራሱ እግዚአብሔር ከራሱ ጋር አስታረቀን ታረቅንም(2ኛ ቆሮ 5፤20)

1.3 የእግዚአብሔር ሀሳቡና አላማው ሁሉ የሰው ልጅን ማዳን ነው

እግዚአብሔር አምላክ ለእኛ ያደረጋቸው የተለያዩ የቸርነት ነገሮች ሁሉ እኛን ለማዳንና ስለኛ መደና የተደረጉ ናቸው

ለምሳሌ

1. የአምላክ ሰው መሆን አላማው ሰውን ማዳን ነበር (ዮሐ 3፤14-17 ሉቃ 19፤10 1ዮሐ 1፤2 1ዮሐ 2፤25
   1ዮሐ 4፤9–
2. የነቢያት ትንቢት ዋነኛ መልዕክት የሰው መዳን ነበር(1ጴጥ 1፤10 ሮሜ 1፤1-4)
3. የሐዋሪያት ዋናው ተልዕኮ የሰው መዳን ነው (ማቴ 28፤20 ማር 16፤15-16 1ቆሮ 15፤1)

4. ቅዱሳት መፃህፍት (መፅሐፍ ቅዱስ) የተፃፋው ለመዳን ዕውቀት ነው (ዮሐ 20፤30-31) የእያንዳንዱ መንፈሳዊ ትምህርት ሁሉ ዞሮ ዞሮ ዋናው አላማውና ግቡ የሰው ልጅ መዳን የዘለዓለም ህይወት መውረስ ነው፡፡

1.4 ኢየሱስ የሰው ልጆችን አዳነ ስንል ምን ማለታችን ነው?

I. ኃጢያት ካመጣው ፍዳ ሁሉ አዳነን

የሰው ልጅ ህጉን በመተላለፉ ምክኒያት ብዙ የባህሪ መጎሳቆልና ብዙ ቅጣቶች መተውበታል፡፡ ሞት፤ስደት፤ሰላም ማጣት ፤መጨነቅ ፤መድከም ፤ፍርሃት፤ መታመም፤ መቸገር ፤መጎሳቆል---- ሁሉ ወደ ባህሪያችን ገባ ክርስቶስ ኢየሱስም ይህን ሁሉ የእኛን እርግማንና የእኛን እዳ በሞቱ ከፈለልን ካሰልን(ዘዳ 21፤23 ገላ 3፤13 ኢሳ 53፤9 1ጴጥ 2፤22) ስለዚህ የሰው ልጅ የተተላለፈበት የሞት ፍርድ ተነሳለት የተነጠቀው የዘለዓለም ህይወት ተመለሰለት(1ቆሮ 15፤55) እራሱ ክርስቶስም ራሱን ቤዛ ሊሰጥ እንደመጣ ማስተማሩም ለዚሁ ነው (ማቴ 20፤28) ቅዱስ ጳውሎስም ‹‹ ራሱን ለሁሉ ቤዛ ሰጠ›› ይላል (1ጢሞ 2፤6)ጌታችን እኛ ከሞትና ከእርግማን

እንድን ዘንድ ራሱን የተወደደ መስዋዕት አድርጎ አቀረበ (ኤፌ 5፤2) ክርስቶስ የመጣው ከኃጢያት ብቻ ሊያድነን ሳይሆን ከሞትም ሊያድነን ነው(ዮሐ 3፤16)

በጌታችን ሞት ሞት ድል ሆነ ፤ሲኦል ተመዘበረ ፤መቃብር ተከፈተ፡፡ ለዚህም ምስክሮችና በኵራት እንዲሆኑ ሙታን ከመቃብር ተነስተው ለሰዎች እንዲታዩ አደረጋቸው (ማቴ 27፤53) በሞቱ ሞትን ሻረው፡፡ ለዚህ ነው ‹‹የኃለኛው ጠላት የሚሻረው ሞት ነው›› የተባለው (1ቆሮ 15፤26) ስለዚህም ጌታቸን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው የሆነውና መከራን የተቀበለው ስለኛ እስከሞትና መቀብር ድረስ የደረሰው መከራን በፍቃዱ ለመቀበል ነው፡፡ (ዮሐ 12፤27 ቆላ 1፤20 ሐዋ 20፤28 ሮሜ 5፤9 ኤፌ 1፤7 ቆላ 1፤14 ዕብ 9፤22-------) ስለዚህ ያኔ ‹‹ ከበላህ ትሞታለህ›› የሚለው የህግ ትዕዛዝ ‹‹ ከበላህ የዘለዓለም ህይወት ይኖርሃል›› በሚል ሀዲስ ኪዳን ተለወጠ (ዮሐ 6፤54) በብሉይ ኪዳን ዘመን ሰው ሁሉ በሞት ጥላ ስር ተይዞ በሞት ፍርሃት ይኖር ነበር(መዝ 54፤4-7) ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ግን ሞት የሚስማማውን የእኛን ስጋ በመዋሃድ ሞታችንን ሞቶ በሞቱ ሞትን አጠፋልን ፤ የእርሱን ህይወት ለእኛ ሰጠን፤ሞትን በትንሳኤ ለወጠልን፡፡ በክርስቶስ ኢየሱስ ያለንን ከሞት ፍርሀት ነፃ አወጣን (ዕብ 2፤14-15) ስለዚህም ሞትን ክርስቶስ ድል ከነሳው በኃላ ሞት ለክርስቲያኖች ወደ ዘለዓለማዊ ህይወት መሸጋገሪያችን ነው፡፡ ሞት በአዳም በኩል መጣ በዳግማዊ አዳም ደግሞ ህይወት (1ቆሮ 15፤21-22) ስለዚህም በክርስቶስ የሚያምኑ የሚሞቱት ‹‹አፈር ነህና ወደ አፈር ትመመለሳለህ›› (ዘፍ 3፤20) ስለተባለ ሳይሆን ለትንሳኤ ነው (ሮሜ 6፤5 1ቆሮ 15፤35-36) ከሞት ከተነሳንም በኃላ ደግሞ ሞት የሚባል ነገር የለም፡፡ የሚበሰብሰው ስጋችን ቀርቶ የማይበሰብስ ስጋን ለብሰን እንነሳለን (1ቆሮ 15፤51-55)

ስለዚህ መዳን ስንል በኃጢያት ምክኒያት ከመጣብን ነገር ሁሉ ሞትን ፤እርግማንን ፤ጉስቁልናን ፤ባርነትን ------ሁሉ አስወገደልን፡፡ በአንፃሩ ደግሞ ህይወትን ፤ልጅነትን፤አለመሞትን ሰጠን ማለት ነው፡፡ ይህ ግን አንዱ እንጂ ብቸኛው አይደለም

2. ፈጣሪውን እንዲያውቅ መሆን

እግዚአብሔር አምላክ የሰውን ልጅ ሲፈጥረው በአምስቱም ቀናት ከፈጠራቸው ስነ ፍጥረታት ሁሉ አብልጦና አክብሮ በአራያውና በአምሳሉ ነበር የፈጠረው፡፡የሰው ልጅ ግን ይህን የመሰለ ፀጋና ክብር አቀለለ፡፡ ስለዚህም ወደ ምድር ወርዶ ከእርሱ በታች የሆኑትን ለእርሱ እንዲያገለግሉ የተፈጠሩትን ፍጥረታት አመለከ (ሮሜ 1፤19-25 ኢሳ 44፤12-17) የሰው ልጅ ሁሉን የፈጠረለትን አምላክ ረስቶ ለእርሱ የተፈጠሩ ፍጥረታትን እያመለከ እስከመጨረሻው እንዲኖር ግን አምላክ አልፈቀደም፡፡የሰው ልጅ ‹‹ አወቅን ፤ ተራቀቅን ፤ተጠበብን ›› እያለ ፍጡራንን ሲያመልክ የሰው ጥበብና እውቀት ሰፊ ግዜ ቢሰጠውም (ቅድመ ክርስቶስ የነበሩት ዘመናት ሁሉ) ነገር ግን ትክክለኛ አምላኩን ሁሉም የሰው ልጅ ስላላወቀ አምላክ በሚታይ ስጋ በመገለጥ እራሱን ለሰው ገለጠ (1ጢሞ 3፤16 1ቆሮ 1፤21) ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው ሆኖ የፈጠረንን አምላክ እኛ በሚገባንና በምንረዳው መልኩ አስተማረን፡፡ ገና በጥምቀቱም ልዩ ሶስትነቱን ገለፀልን (ማቴ 3፤16-17) በትዕዛዝ ደግሞ ልዩ የሆነ የስም ሶስትነትን ገለፀልን (ማቴ 28፤19) ለዚህ ነው ቅዱስ ዮሓንስ እግዚአብሔርን በመለኮቱ ያየው ማንም እንደሌለና ክርስቶስ ሰው በመሆኑ እንደተረከልን የተናገረው(ዮሓ 1፤18) ሶስትነቱን ብቻ ሳይሆን አንድነቱንም አስተማረን (ዮሓ 14፤8-11) በብሉይ ኪዳን በስነ ፍጥረቱ ፤በነቢያትና በቅዱሳኑ አፍ ሲያስተምር የነበረ አምላክ በሀዲስ ኪዳን ራሱ ሰው ሆኖ ራሱ አስተማረ(ዕብ 1፤1-2)

ይህ እግዚአብሔርን የማወቅ ፀጋ በመዳን ውስጥ ያለው ድርሻ ቀላል አይደለም። ምክኒያቱም ሰው አምላኩን ሳያውቅ እንዴት ይድናል ያዳነውንስ ካላወቀ ምን ህይወት ይኖረዋል ምክኒያቱም መዳን ስንል ከኃጢያት ማምለጥ ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔርም ጋ መኖር ነው።ስለዚህ መዳን ስንል ተሰቅሎ የኃጢያታችንን እዳ መክፈልና ሞታችንን ማጥፋት ብቻ አይደለም እንደዛ ቢሆንማ ኖሮ ሶስት አመት ከሶስት ወር ሙሉ ማስተማር እና ታምራት ማድረግ ባላስፈለገም ነበር።ወዲያው ሰው እንደሆነ ወይም ልክ 30 ዓመት እንደሞላው መሰቀልና መሞት ይችል ነበር። ነገር ግን እርሱን ማወቅ የድኅነታችን አንዱ አካል ስለሆነ 3 ዓመት ከ3 ወር ሙሉ ካስተማረ በኃላ ተሰቅሎ ሞተ። ይህን ባያደርግ ኖሮ በስቅለቱ ብቻ ብንድንም ተመልሰን እንደ ብሉይ ዘመን የተደረገልንን ረስተን ጣኦታትን ወደ ማምለክ በተመለስን ነበር።

3. ሀዲስ ተፈጥሮ

መዳኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው በመሆኑ ወድቆና ጎስቁሎ የነበረውን ባህሪያችንን አድሶታል ፤ከወደቅንበት አንስቶናል ፤የረከሰውን ቀድሶታል ፤የደከመውን ፅኑ አርጎታል።የጌታችን ሰው መሆን አላማ በመስቀል ዕዳችንን ከፍሎ ማዳን ቢሆን ኖሮ 33 ዓመት ሙሉ ሰው ሆኖ መመላለስ ባላስፈለገው ነበር። ነገር ግን በውድቀታችን ያጣናቸውን ባህርያችን ላይ የደረሱብንን ጉስቁልናና ድካም አስወግዶ ባህርያችንን እንደገና መፍጠር ‹‹ ሀዲስ ሰው ››ማድረግም ነበረበት ሀዲሱን ክርስቶስ ኢየሱስን ባሮጌው ማንነታችን ልንቀበለው ስለማንችል ላሀዲሱ ክርስቶስ አዲስ ማንነት ያስፈልገን ነበር (ማቴ 9፤14-17) ጌታም ‹‹ ሰው እንደገና ካልተወለደ ›› (ዮሐ 3፤3) በማለት ያስተማረው ድጋሚ ከስጋ መወለድን ሳይሆን ሰው በእግዚአብሔር አራያና አምሳል እንደቀድሞ አዳም በገነት ሲኖር እንደነበረው ካልተወለደና ካልታደሰ ማለቱ ነው።ቅዱስ ጳውሎስም ስለዚህ ሀዲስ ማንነት በተደጋጋሚ ማስተማሩ ለዚህ ነው(ሮሜ 6፤4 2ቆሮ 5፤17 ገላ6፤15 ኤፌ 4፤24) የቀደመው የአዳም ባህሪ መጎሳቆልና መድከም መሞትንም አምጥቷል ይህን ሁሉ ለመተው ደግሞ አዲስ ተፈጥሮ ሀዲስ ባህሪ አስፈለገ። ይህ አዲስ ተፈጥሮ ከሌለን ያው እንደመጀመሪያው ተፈጥሮ ልንጎሰቁልና ልንሞት ነው ስለዚህ ክርስቶስ አዲሱን ተፈጥሮ አለበሰን። በመጀመርያው አዳም ምክኒያት ሟች እንደሆንን በሁለተኛው አዳም በክርስቶስ ደግሞ የማይሞት ዘለዓለማዊነትን ወረስን(1ቆሮ 15፤22፡45)

ባሮጌው ተፈጥሮ ሰው ባይፈልግም የዲያቢሎስ ባርያ ነውና ኃጢያት ያሰራው ነበር በአዲሱ ተፈጥሮአችን ግን ኃጢያትንና ፍትዎታት እኩያትን የመቋቋምና የማሸነፍ ሀይልን ለበስን። ሥልጣን አገኘን(ሮሜ 6፤6 ሮሜ 20፤22 ሮሜ 7፤4-6) ስለዚህ በክርስቶስ ኢየሱስ ለሚያምኑ ሀዲስ ተፈጥሮን ፀጋን በማልበስ ሰጠን ኃጢያት አለመስራት እንድንችል ሀይል ሰጠን ። ስለዚህ ኢየሱስ ክርስቶስ በማዳኑ ስራ የሰጠን ካአሮጌው ተፈጥሮ ኃጢያታችንን ማንፃት ብቻ ሳይሆን ካነፃ በኃላ በሀዲስ ተፈጥሮ መመላለስን የምንችልበትን ሀይልም ጭምር ነው። በዚህም ወደ ቅዱሳን ህብረት አንድነት መለሰን (ኤፌ 2፤19 ዕብ 12፤22-24)ተለያይተው የነበሩ የሰማይ መላዕክትና የምድር የሰው ልጆች አንድ ሆነዋልና በህብረት አመሰገንነው (ሉቃ 2፤14

4. እግዚአብሔርን በመምሰል ማደግ

ከላይ በተደጋጋሚ እንደተገለፀው መዳን ብዙዎች እንደሚሉት ከኃጢያት ቅጣት ነፃ መውጣት ብቻ እንዳልሆነ መፅሐፍ ቅዱስ እየጠቀስን አይተናል፡፡ ከኃጢያት ቅጣት ነፃ መውጣት ክርስቶስ ካደረገልን የማዳን ስራ አንዱና የመጀመርያው እንጂ ብቸኛው አይደለም፡፡ በክርስቶስ ኢየሱስ ካገኘናቸው ብዙ ፀጋዎች አንዱ እግዚአብሔርን በመምሰል ማደግ ፤ ወደ ፍፁምነት ማደግ ፤ ከእግዚአብሔር ባህሪ ተካፋይ መሆንንም ነው‹‹ ….. ከመለኮት ባህሪ ተካፋዮች በተስፋ ቃል እንድትሆኑ እነዚያ ክብርና በጎነት የተከበረና እጅግ ታለቅ የሆነን ተስፋን ሰጠን ፡፡(2 ጴጥ 1፤4)

ምን ማለት ነው እንዴት ሰው ከመለኮት ባህሪ ተካፋይ ይሆናል ፡- የእግዚአብሔር ባህሪ ለማንም አይተላለፍም አይመረመርምም ሐዋርያው ‹‹ የመለኮት ባህሪ›› ያለው የባህሪው መገለጫ የሆኑትን ማለትም ቅድስና ፤ ቸርነት ፤ ደግነት፤ ጥበብ ፤ እውነተኛነት ፤ገዢነት…… የመሳሰሉትን ማድርግ እንችል ዘንድ የተሰጠን በመሆኑ ነው፡፡ ሰው የራሱን ፈቃድ እየተወ በመጣ ቁጥር የእግዚአብሔርን ፍቃድ ብቻ ወደማድረግ እያደገ ይመጣል፡፡ ለዚህ ነው ሊከተለኝ የሚወድ እራሱን ክዶ መስቀሉን ተሸክሞ ይከተለኝ ማለቱ ፡፡ ጌታችንም ሲያስተምር ዳዊት በመዝሙሩ (መዝ 81፤6) ያለውን ጠቅሶ<< አማልክት ናቹ>>(አምላኮች ናቹ) ማለቱ (ዮሐ 10፤34) በባህሪው ሳይሆን የአምላክን የባህሪ ገንዘብ እኛም በፀጋ ማድረግ በመቻላችን ነው፡፡ይህም እርሱን በመምሰል እያደግን ስንሄድ የሚሰጠን ክብር ነው ፡፡ በዚህም ሰው በባህሪው ሊያደርጋቸው የማይችላቸውን ነገሮች በእግዚአብሔር ሀይል አማካኝነት ማድረግ እየቻለ ይሄዳል፡፡

አስቀድሞ እግዚአብሔር ሙሴን ‹‹ ለፈርኦን አምላክ አድርጌሃለሁ›› ብሎት ነበር(ዘፀ 7፤1) ጌታም በእኔ የሚያምን እኔ ማረገውን ያረጋል ከእኔም በላይ ያረጋል ያለው ለዚህ ነው(ዮሐ 14፤12) እንዲ ባለው ማደግ ላይ ያሉ ‹‹ እኛስ የክርስቶስ ልብ አለን ›› እስከማለት ደርሰዋል (1ቆ 2፤16) እንዲሁም በክርቶሰ ሁሉን እችላለው እስከማለትም ደርሰዋል (ፊሊ 4፤13) ቅዱስ ጳውሎስ ስለዚህ አመላክን ወደ መምሰል መማደግ ‹‹ ያን መልክ እንመስል ዘንድ ከክብር ወደ ክበር እንለወጣለን›› (2ቆሮ 3፤18) ሲል ይገልፀዋል ስለዚህ ይህ እግዚአብሔርን መምሰል በአንድ ግዜ የሚያልቅ ሳይሆን ሂደታዊ ነው፡፡ ለዚህ ነው ቅዱስ ዮሐንስ ‹‹ አሁን የእግዚአብሔር ልጆች ነን ምን እንደ ምንሆን ገና አልተገለጠልንም ››ማለቱ (1ዮሐ 3፤21) በሌላም ቦታ ቅዱስ ጳውሎስ ያስተምራል (1ቆሮ 15፤49 1ቆ 11፤1) ይህን መሠረታዊ ነገር ሐዋርያት ምን ያህል አፅንኦት እንደሰጡት ልናስተውል ይገባል፡፡

ራሱ ክርስቶስ በወንጌል ‹‹ የሠማዩ አባታቹ ፍፁም እንደሆነ እናንተም ፍፁማን ሁኑ›› ይላል (ማቴ 5፤48) ይህ የማይቻል ቢሆንኖሮ ጌታችን ሊሆን የማይችል ነገር አያዘንም ነበር ሆኖም ግን በቤዛነቱ የዳኑና ሀዲሱን ተፈጥሮ የለበሱ ሰዎች በቅድስና መንገድ ከተጓዙ ወደዚህ ፍፁምነት ደረጃ መድረስ ይችላሉ ማለት ነው፡፡(ፊሊ 3፤13-21)ስለዚህ የክርስትና ህይወት አላማው ከሲሆል ማምለጥ ወይም ጥሩ ሰው መሆን ብቻ ሳይሆን ፀጋ መንፈስ ቅዱስ በመላበስ ከክብር ወደ ክብር እንድናድግና አምላክን ወደ መምሰል ፍፁምነት እስከመድረስ ማደግ ነው፡፡ስለዚህ ብዙ የእምነት ድርጅቶች እንደሚያስተምሩት የሰው ልጅ መዳን በእለተ አርብ ላይ ብቻ የተንጠለጠለ ሳይሆን እግዚአብሔርንም እስከመምሰል ወደ ፍፁምነት ማደግም ወሳኝ ነው ማለት ነው፡፡ ይህ ደግሞ ቅፅበታዊ ሳይሆን ሂደታዊ ነው ማለት ነው ፡፡

1.5 የሚድኑት እነማን ናቸው?

እግዚአብሔር ከመዳነ ውጪ ያደረገውና ይህን የመዳን ጸጋ የነፈገው ማንም ሰው የለም፡፡ሁሉም የተጠራው ለመዳን ነው፡፡እግዚአብሔር በአጠቃላይ የሰው ልጅ በሙሉ ይድኑ ዘንድ ይወዳል(1ጢሞ 2፤3-4 ዮሐ 3፤16-18)ማንኛውም መዳን የሻተ በርሱ ያመነ ሁሉ መዳን ይችላል፡፡ስለዚህ መዳን የእግዚአብሔር ቸርነት ለሰው ሁሉ የተሰጠ ጸጋ እንጂ በቅድመ ምርጫ ለተወሰኑ የተሰጠ አይደለም፡፡ ይህን ፀጋ በመጠቀም የሚድኑት ጥቂቶች ሊሆኑ ይችላሉ ይህ ግን እያንዳንዱ በራሱ ስንፍና ምክንያት ይቀርበታል እንጂ አስቀድሞ ለመዳን እንዳይችል ስለተወሰነበት አይደለም፡፡ አንዳንዶች እንደሚሉት የሚድኑ አስቀድመው የተመረጡ ከሆኑ የጌታ ሰው መሆን መውረድ፤ መወለዱ፤ መከራ መቀበሉ፤ ወንጌል መስበኩ፤ ምስጢራትን መስጠቱ ሁሉ ከንቱ ድካም መሆኑ ነው፡፡ ስለዚህ መዳን በዚህ ዓለም ላሉ ለሰው ልጆች ሁሉ የቀረበ የተዘጋጀላቸው ማዕድ ነው፡፡ መጠቀም አለመጠቀም የእያንዳንዱ ድርሻ ነው፡፡ ጌታ ግን ሁሌም « ወደ ሠርጉ ኑ በሏቸው » እያለ እየጠራ ነው(ማቴ 22፤4)

1.6 መዳን (ድኅነት) የእግዚአብሔር ስጦታ ወይስ የሰው ስራ ውጤት

እግዚአብሔር የሰጠን የመዳን ፀጋ የቸርነት ውጤት ነው፡፡ በእርሱ ነፃ ፍቅር እንጂ በሰዎች መልካምነት ወይም ተጋድሎ የተገኘ አይደለም፡፡ ከፍፁም ቸርነት የተሰጠን ጸጋ እንጂ ድኅነታችን የተገኘው በእኛ ሥራ በፍፁም አይደለም የእግዚአብሔር የቸርነቱ ስጦታውና ለሰው ያለው የማይለወጥ ፍቅሩ መገለጫው እንጂ (ኤፌ 2፤3-10 ቲቶ 3፤3-5) ወንጌላዊው ዮሓንስም ጌታችን ሰው የሆነውና የሰውን ልጅ የወደደው እንዲሁም ያዳነው እንዲሁ በአባታዊ ፍቅሩ መሆኑን ሲገልፅ «አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዷልና » (ዮሓ 3፤16) « እንዲሁ» ማለትም ያለምንም ዋጋ ፤ ያለ ምንም ቅድመ ሁኔታ በነጻ ማለት ነው፡፡ የወደደን የሚወደድ ነገር ስላለን ወይም ስለወደድነው ሳይሆን እንዲሁ በቸርነቱ ነው፡፡ ሰውማ የፈጠረውን አምላክ ትቶ ለዲያብሎስ ባርያ ሆኖ ነበር እንዲ ሆነን ሳለን ግን ሀያል ወልድን ፍቅር ከመንበሩ ሳበው ፡፡ ከሰውም ምንም ሳይጠብቅ እንዲሁ ነብሱን እስኪሰጥ ወደደው(ቆላ 1፤21-22 ሮሜ 5፤6-8 ሮሜ 5፤10 1ጵጥ 2፤24) ወንጌላዊው ቅዱስ ዮሓንስም በስፋት ይገልፃል (1ዮሓ 4፤9-10) ስለዚህ ሰው የዳነው በፀጋው እንጂ በራሱ ስራ አይደለም ፡፡ በራስ ስራ መዳን ቢቻል ኖሮ የብሉይ ኪዳን ቅዱሳን ለመዳን ክርስቶስ ባላስፈላጋቸው ነበር ነገር ግን ምንም እንኳ ብዙ መልካም ምግባር ቢኖራቸውም በቅጣት ከመጣው አንዲቱን እንኳን ፈቀቅ ማድረግ አልቻሉም ስለዚህ እንዲሁ የእርሱ ፍቅር አስፈለገ (ኢሳ 53፤4-6) ኦርቶዶክሳዊት ተዋህዶ ይህን የመዳን ትምህርት ከምንም በላይ ትጠብቀዋለች፤ ታስተምረዋለች ፤ በተግባርም ትኖረዋለች ፡፡

1.7 ለመዳን እያንዳንዱ ሰው ምን ይጠበቅበታል

እዚህ ጋ ነው በማስተዋል ልናጤን የሚገባን፡፡ በእግዚአብሔር በኩል ሰውን ለማዳን አስፈላጊ የሆነው ያአምላክ ድርሻ ሁሉ ተፈፅሟል ማንኛው ሰው ሁሉ መዳኑ በአምላክ ያልተፈፀመለትና የቀረ የለም፡፡ እግዚአብሔር ሰርጉን ደግሶ የሚያስፈልገውን ሁሉ አሟልቶ ፈፅሞ አዘጋጅቶ << ሁሉም ተዘጋጅቷል ወደ ሠርጉ ኑ » በማለት እየጠራ ነው (ማቴ 22፤4) የእግዚአብሔርን ጥሪ እሽ ብሎ ተቀብሎ የሠርግ ልብስ ለብሶ ወደ ሠርጉ ቤት መግባት የእያንዳንዱ ድርሻ ነው፡፡

- በራሱ የመዳን ሂደት ውስጥ እያንዳንዱ ሰው ድርሻ አለው ወይስ የለውም? ካለውስ ድርሻው ምንድነው እስከምንስ ደረስ ነው?

  በዚህ ጉዳይ ሁለት እጅግ የተሳሳተ አመለካከቶችን በበብዙዎች ዘንድ ሁለት የጥንት ፈላስፎች አሳድረዋል

1. ሠው በተፈጥሮው በራሱ መልካም ስራዎችን መስራትና መዳን ይችላል የክርቶስ ሠው መሆንና መሞቱ ስነምግባራዊ ጥቅም ብቻ ነው ያለው የሚለው በ5ኛው መቶ ዓመት መጀመርያ አካባቢ የተነሳ የአየርላንዳዊ መነኩሴ የፔላጊዮን አስተሳሰብ ሲሆን
2. ሠው በተፈጥሮ በራሱ ምንም መልካም ማድረግ አይችልም በአዳም ኃጢያት ምክኒያት ሙሉ በሙሉ የተበላሸና ነፃ ፍቃዱንም ያጣ ስለሆነ የሰው መዳን የእዚአብሔር ሉዓላዊነት ውሳኔና ድርሻ ነው፡፡ የሚድኑትም የማይድኑትም አስቀድሞ ተወስነዋል ሰው በራሱ መዳን ወይም አለመዳን ላይ ድርሻ የለውም ፡፡ የሚለው ደግሞ የአውግስጢኖስ ትምህርት ነበር ፡፡

በመፅሐፍ ቅዱስ ሲመዘን ሁለቱም የተሳሳተ አመለካከት ነው ቢሆንም ግን እስካሁን ባሉ አማኞች ላይ አሻራቸውን ሳያሳርፉ አልቀረም፡፡በተለይ ሠው በራሱ ኃጢያት አለመስራት ፤ ንፁ መሆን ፤ መልካም ፍሬ ብቻ ማፍራት አይችልም ከእግዚአብሔር በሚሰጠው ፀጋ በማመን ብቻ እርሱ ባይፈልግም እንዲሁ በእርሱ ያደረው መንፈስ መልካም ያሰራዋል›› የሚለው የአውግስጢኖስ ትመህርት ብዙዎችን አሳምኗል ኦርቶዶክሳዊና መፀሐፍ ቅዱሳዊ የመዳን ትምህርት ግን ከሁለቱም አስተሳሰብ ነፃ ነው፡፡ እንደ ፔላጊዮን ‹‹ ሠው ያለ አምላክ የመዳን ፀጋ በራሱ መዳን ይችላል›› አይልም እንደ አውግስጢኖስም ‹‹ ሰው ከእርሱ ምንም ሳይጠበቅ ይድናል ›› አይልም

የተፈፀመልን የእግዚአብሔር የመዳን ድርሻ አለ እኛም መፈፀም ያለብን የመዳን ድርሻ አለ፡፡ በመዳን ድርሻ ዋነኛው የክርስቶስ ቢሆንም የሰው ልጅ የራሱ ነፃ ፈቃድ ድርሻ አለው እነጂ በግዴታ የሚጫንበት አይደለም፡፡ በመዳን ትምህርት የእግዚአብሔርን የማዳን ድርሻ መፈፀም እየጠቀሱ ‹‹ ድኛለው ድኅነቴ ተፈፅሟል ›› እያሉ የሚፎክሩበት ሳይሆን ቅዱስ ጳውሎስ ‹‹ በመፍራትና በመንቀጥቀጥ የየእራሳቹን መዳን ፈፅሙ››(ፊሊ 2፤12) በማለት እንዳስተማረው እግዚአብሔርን በመፍራትና በተጋድሎ እስከመጨረሻው በመፅናት የምንፈፅመው ነው፡፡ይህ መልዕክት የተላከው ለፊሊጲሲዩስ ክርስቲያኖች ነው፡፡ ታዲያ መዳናቸው ተፈፅሞ ከእነርሱ ምንም ማይጠበቅ ከሆነ በክርስቶስ አመነው ክርስቲያን የሆኑትን ለምን የየራሳችሁን መዳን ፈፅሙ አለ፡፡ ሠው የዳነው በፀጋው መሆኑን በ1.6 ላይ በሰፋት አይተናል፡፡ ይህንን ፀጋ ግን በከንቱ እንደማንቀበል ተናግሯል(2ቆሮ 5፤21 2ቆሮ 6፤1) ይህ ማለት አምላክ ያደረገልንን የማዳን ፀጋ ከእኛ የሚጠበቀውን ነገር ምንም እንኳን የፈለገ ነገር ብናደርግ ለፀጋው የማይመጥንና እዚህ ግባ የሚባል ባይሆንም ማድረግ አለብን ማለት ነው፡፡ ስለዚህ የሰው ልጅ ለመዳን እግዚአብሔር የፈፀመው ብቻ በቂ ነው ማለት ስህተት ነው ምክኒያቱም እንድያ ቢሆን ድኅነቱ የተፈጸመው ለሰው ልጆች ሁሉ ነውና የሰው ልጅ ሁሉ መዳን አለበት፡፡
በመፅሐፍ ቅዱስ መሠረት የሰው ልጅ ለመዳን የሚከተሉት የግድ መፈፀም ያለበት ድርሻዎቹ ናቸው

1. እምነት (ማመን)

እምነት ተስፋ ስለምናረገው ነገር የሚያስረግጥ የማናየውን ነገር የሚያስረዳን ነው(ዕብ 11፤1) ማመን ማለት

በዋናነት እግዚአብሔር ለሰው ልጅ መዳን ያደረገውን ነገር ሁሉ ማመንና መቀበል ነው ፡፡ በመፅሐፍ የገለጠውንና ያስተማረውን ሁሉ ማመን ነው ክርስቶስን ከማመን የእግዚአብሔርን መኖርና አምላክነት ማመን ይቀድማል፡፡ አምላኩን ያላወቀ አምላክ ያደረገውን ማወቅ አይችልምና ስለዚህ እምነት የአምላክን መኖር ፤ የእርሱን አምላክነት ፤ ፈጣሪነት ፤ ልዩ የሆነ ሦስትነት እና አንድነቱን በማመን ይጀምራል ሲቀጥልም ይህ ድንቅ አመላክ ስለሰው ልጆች ሲል ያደረገውን እያንዳንዱን ነገር ‹‹አዎን ስለኔ ብሎ አድርጉዋል፣ሆኑዋል›› ተብሎ ይታመናል፡፡ ማለትም ልደቱን፣ መጠመቁን፤ ዞሮ ማስተማሩን፤መከራ መቀበሉን ፤ ለኛ ሲሊ በፍቃዱ መሞቱን ፤ መቀበሩንና በሦስተኛው ቀን ሞትን

ድል አድርጎ መነሳቱን ፤ በ40ኛው ቀን ወደ ቀደመ ክበሩ ማረጉንና ባአባቱ ቀኝ መቀመጡን ሁሉ ማመን ለመዳን አስፈላጊ ነው፡፡በመፅሐፍ ቅዱስ ያሉትን የእግዚአብሔር ቃላት ፤ትዕዛዛት፤ ህግጋት፤ እንዲሁም ትምህርቶችሁሉ ከዘፍረት እስከ ራዕይ ያላንዳች ጥርጣሬ ማመን ያስፈልጋል ፡፡(ራዕ 22፤18-19 2ዮሐ 7፤11) መፅሐፍት ሁሉ ደግሞ ከዘፍጥረት እስከ ራዕይ በግልፅም ይሁን በምስጢር የሚያወሩት ስለ ክርስቶስ ነው (ዮሐ 5፤39 ሮሜ 1፤1-4) ስለዚህ የሰው ልጅ ለማዳን በአንዱ በእግዚአብሔር ልጅ በኢየሱስ ክርስቶስ ማመን አለበት ያላመነ አሁንም በእግዚአብሔር ቁጣ አለ፡፡ ‹‹ በልጁ የሚያምን የዘለዓለም ህይወት አለው በልጁ የማያምን ግን የእግዚአብሔር ቁጣ በእርሱ ላይ ይኖራል እንጂ ህይወትን አያይም ›› እንዳለ(ዮሐ 3፤36

በኢየሱስ ከክርስቶስ የሚያምን ሁሉ የዘለዓለም ህይወት አለው (ዮሐ 6፤47 ዮሐ 11፤25-26) የማያምን ግን በፍርድ ውስጥ ነው (ዮሐ 3፤18) ለዚህ ነው ሐዋርያትም እድን ዘንድ ምን ላድርግ ለሚላቸው በኢየሱስ እመን አንተና ቤተሰቦች ትድናላቹ እያሉ የሚያስተምሩት (ሐዋ 16፤31)

- ታዲያ ለመዳን ማመን ወሳኝ ከሆነ እንዴት ነው ማምነው ምንስ ብዬ ነው ማምነው የሚለው ጥያቄ ወሳኝ ነው፡፡

  እምነት ከመስማት ነው መስማትም በእግዚአብሔር ቃል ነው (ሮሜ 10፤17) ስለ ኢየሱስ በቅዱስ ቃሉ የተነገረውን ሁሉ ያደረገውን ‹‹ስለ እኔ ሲል ነው ለእኔ ብሎ ነው›› ማለት ነው

- ስለ እኔ ሠው ሆኗል
- ስለ እኔ መከራን ተቀብሏል
- ስለ እኔ በፈቃዱ ሞቷል
- ከዘለዓለማዊ ውድቀት አድኖኛል
- የዘለዓለም ህይወት ሰጥቶኛል
- እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ ነው
- እርሱ ራሱ አምላክ ነው
- ከእራሱ ጋ አስታርቆኛል …………

እኒህን ሁሉ የሚነግረንን ቅዱስ ቃሉን‹‹አዎን ፤ አሜን ፤ እውነት ነው ፤ አምናለሁ ››ብሎ መቀበል እና ኢየሱስ ክርስቶስን በመጽሃፍ ቅዱስ በተገለጸው እውነተኛ ማንነቱ ማመን ማለት ነው ይህም ነው ዘለዓለማዊ ህይወትን የሚያሰጥ፡፡ አንዳነንዶች እንደሚሉት ሀሳቡ ትክክል ቃሉ ግን ፍፁም ስህተት የሆነ በመፅሐፍ ቅዱስም የሌለና ያልተፃፈ የሰዋስው የቃላት አገባብ ስህተትም ያለበት ‹‹ጌታን እንደ ግል አዳኝ አድርገ ተቀበል ›› የሚባል የመፅሐፍ ቅዱስ ትምህርት ያልሆነን ትምህርት ስህተትነቱን ግን ሳንገልፅ አናልፍም፡፡ በእርግጥ የዚህ ቃል ተጠቃሚዎች ሀሳቡን ሲያብራሩት ‹‹ እያንዳንዱ ሰው የሚጠየቀው በግሉ ነው ማመንም ያለበት በግሉ እርሱ እራሱ ነው›› የሚሉት ትክክለኛ ማብራርያ ነው፡፡ ነገር ግን ሲጀመር በማህበር ማመንና መቀበል የሚባል ነገር የለም የማኅበር እምነት የለም፡፡ በልባችን ያለው እምነት እንጂ የምናምነው ነገር የግል አይደለም ፡፡ ድኅነታችን የየግላችን እንጂ አዳኙ የግላችን አይደለም ፡፡የተሰጠን እንጂ ሰጪው የግል አይደለም ስለዚህ የኢየሱስን አዳኝነት ማመን እንጂ እንደ ግል አዳኝ ማለት ፍጹም ስህተት ነው፡፡ሲቀጥል ቃሉን በደንብ ላስተዋለው ‹‹እንደ ግል አዳኝ›› ሲባል ‹‹እንደ›› የሚለው ቃል የሚያገለግለው ‹‹ሌላ›› የሚልን ቃል ለመግለጽ ነው፡፡ለምሳሌ ‹‹እኔ እንደ…›› ብዬ ክእንደ ቀጥሎ ምንም ነገር በጠቅሥ እኔን ሳይሆን እንደ እኔ ያለን ነገር ነው ሚገልጸው፡፡ ስለዚህ መፅሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረው ‹‹ኢየሱስ ክርስቶስ የአለም ሁሉ የሰው ልጆችም ሁሉ አዳኝ እንደሆነ አንተንም እንዳዳነ እመን ›› ማለት ነው የሚገባው (ማቴ 1፤21 ኢሳ 53፤12 ዮሓ 3፤17 ዮሓ 4፤42 1ዮሓ 4፤14) ሐዋርያትም አንዲ እያሉ እንጂ ‹‹ እንደ ግል አዳኝ ተቀበሉ ›› እያሉ አልነበረም ለማያምኑ የሚሰብኩት (ሐዋ 2፤36 ሐዋ 16፤27 ሐዋ 8፤36-37) ባአጭሩ ማንም በመፅሐፍ ቅዱስ ይህን በፍጹም አላስተማረም፡፡

2. ለድኅነት መሠረታዊ የሆኑ ምሥጢራትን መፈፀም

ሌላው ማንኛውም የሰው ልጅ ለመዳን በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ከማመኑ ቀጥሎ እራሱ ክርስቶስ የሰጠውን ምሥጢራት መፈፀም ግድ ነው፡፡እዚ ጋ ብዙ የእምነት ድርጅቶች ባይስማሙም የእግዚአብሄር ቅዱስ ቃል ግን ለመዳን እንደሚያስፈልጉ ይናገራልና የቃሉን እውነት እንመሰክራለን፡፡

2.1 ጥምቀት

መጠመቅ ማለት መነከር፣ መዘፈቅ፣ውሀ ውስጥ ብቅ ጥልቅ ማለት ሲሆን የተመሰረተውም በዮሃንስ እጅ በኢየሱስ ክርስቶስ መጠመቅ ነው፡፡ብዙ የእምነት ድርጅቶች ጥምቀት ከድኅነት ጋርና መንግስተ ሰማያትን ከመውረስ ጋር ምንም ግንኙነት እንደሌለውና እንዲሁ ከክርስቶስ ቤተሰቦች ጋር ኅብረት ለማረግ የሚድረግ ብቻ እንድሆነ ያስተምራሉ፡፡መጽሃፍ ቅዱስ ግን ስለ ጥምቀት ብዙ እውነታዎችን ይነግረናል፡፡ በጥምቀት ብዙ ጸጋዎች ይገኛሉ እሱንም መጽሃፍ ቅዱስ እንዳለ እንያቸው፡፡

ሀ.በጥምቀት የኀጥያት ስርየት ይገኛል ድኅነትም ይሰጣል

የኃጥያት ስርየትን የሚሰጥ አንዱ አምላክ እግዚአብሄር ብቻ ነው፡፡ ይህ እግዚአብሄር ግን ኃጥያትን ይቅር የሚልበት ብዙ መንገድ አለው፡፡ከነዚ አንዱ ጥምቀት ነው፡፡በጥምቀት ኢየሱስ ክርስቶስ ለሰው ልጆች ሁሉ ድኅነት ያደረገውን ነገር እንቀበላለን፡፡

ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ በኢየሩሳሌም የተሰበሰቡትን ሕዝብ አስተምሮ ካሳመናቸው በሁዋላ ‹ምን እናርግ› ሲሉት ማመናችሁ ይበቃቹሃል ከማለት ይልቅ ‹ንስሃ ግቡ ኃጥያታችሁም ይሰረይ ዘንድ እያንዳንዳቹ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ ›› አላቸው፡፡ ቃሉንም የተቀበሉ (ያመኑ) ሁሉ ወደ ሶስት ሺ ነብሳት ተጠመቁ /ሐዋ2፤37-41/ ይሄ ቅዱስ የእግዚአብሄር ቃል በማያሻማ ቋንቋ የተጻፈ እንቀበለው ዘንድ ግድ የሆነ ግልጽ ቃል ነው፡፡ በጌታ ያመኑ ሁሉ እንደ ተጠመቁ ሌሎችም ቦታዎች ላይ ተገልጻል /የሐዋ10፤47. ሐወዋ16፤15. ሐዋ16፤33/እራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ‹‹ያመነ የተጠመቀ ይድናል ያላመነ ግን ይፈረድበታል››በማለት የሚድነው ያመነም የተጠመቀም መሆኑን በግልጽ ያስተምራል፡፡/ማር16፤16/

በሌላ ቦታ ደግሞ ቅዱስ ጴጥሮስ ቃል በቃል ጥምቀት እንደሚያድን ያስተምራል /ጴጥ3፤20-21/የሚያድን እና የኃጥያትን ስርየት የሚሰጥ እርሱ አምላክ ቢሆንም ከላይም እንደተባልው ይህ አምላክ ግን የሚያድንበት እና ስርየትን የሚሰጥበት ብዙ መንገድ አለው፡፡እነዛም የማዳኛ መንገዶች የእርሱ ናቸውና መጽሃፍ ቅዱስ እንደሚያድኑና ስርየትን እንደሚያሰጡው በማያሻማ ሁኔታ ይናገራል፡፡ ስለዚህ ማንኛውም ሰው በክርስቶስ ሲያምን ‹አምኛለው ›እያለ መፎከር ሳይሆን ለመዳን በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም መጠመቅ አለበት፡፡/ማቴ28፤20/

ለ.የእግዚአብሄር ልጅነት (ዳግም ልደት) ማግኘት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሲያስተምር ‹‹ሰው ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ እግዚአብሔር መንግስት ሊገባ አይችልም፡፡ከስጋ የተወለደ ስጋ ነው ከመንፈስም የተወለደ መንፈስ ነው›› ይላል/ዩሐ 3፤3-6

አንድ ሰው ከእናት አባቱ የስጋን ውልደት እንደሚወለድ ሁሉ በጥምቀት ደግሞ ከመንፈስ ዳግመኛ ይወለዳል፡፡የእግዚአብሄር ልጅም ይሆናል በዚህም የልጅነት ጸጋው ሰው የሰማያዊ ርስት ተካፋይ ባለ ድርሻ ይሆናል፡፡ ‹‹ከውሃና ከመንፈስ ካልተወለደ ››በማለት የሰው ልጅ በሚታየው ውሃ ሲጠመቅ በማይታየው ውልደት በመንፈስ እንደሚወለድ ነገረን፡፡ስለዚህ ሰው በሚታየው ውሃ ሲጠመቅ የማይታይና ረቂቅ የመንፈስ ውልደትን ከእግዚአብሔር ይወለዳል፡፡ ይህ በጥምቀት የሚገኘው የልጅነት ጸጋ (ዳግም ውልደት)ለዘላለም የማይለወጥና የማያዳግም የልጅነት ማህተም ነው፡፡ለዚህ ነው

ሐዋርያው‹‹ዳግመኛ የተወለዳችሁት ከሚጠፋ ዘር አይደለም››የሚለው/1ጴጥ 1፤23/ለዛም ነው ጥምቀት አንዲት ናት መባሉ/ኤፌ4፤5/

ሰው ከስጋ ሚወለደው ለአንዴ እስከ መጨረሻው እንደሆነ ሁሉ ከመንፈስም የሚወለደው ለአንዴ እስከ መጨረሻው ነው፡፡የእግዚአብሔር ልጆች የምንሆነው በጥምቀቱ እንደሆነ እራሱ ክርስቶስ ነገረን፡፡ ተጠምቀን ዳግመኛ ካልተወለድንም ርስቱን እንደማንወርስ አስተማረ/ዩሀ3፤3/ተጠምቀን ልጆቹ ከሆንን ግን ወራሾች እንሆናለን፡፡/ሮሜ8፤17/ አባ አባት ብለን የምንጠራበትን የልጅነት መንፈስ የምንቀበለው፣ከእንግዲ ባርያዎች ሳንሆን ልጆች ነን የምንለው፣ልጁ መሆናችንን መንፈሱ የሚመሰክርልን/ገላ4፤6-7 ሮሜ8፤15-17/በጥምቀት ልጁ ስንሆን ነው፡፡ወንጌላዊው ‹‹‹ለተቀበሉት ሁሉ ግን በስሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ስልጣን ሰጣቸው›››/ዩሀ 1፤12/ ያለው በስሙ ያመኑ ይህንን የልጅነት ስልጣን በጥምቀት እንዲያገኙ ስልጣን እንደሰጣቸው ከሌላው ወንጌል ጋር አስማምቶ መቀበል እንጂ ‹‹በእምነት ብቻ የእግዚአብሔር ልጅ ይሆናሉ›› የሚል የተሳሳተ ትርጉም መስጠት ተገቢ አይደለም፡፡ቃሉን ስናስተውል ያመኑ ልጆች ሆነዋል ሳይሆን ‹‹ልጆች ይሆኑ ዘንደ ሥልጣንን ሰጣቸው››ነው እሚለው፡፡እውነትም ነው ያመኑ ልክ ሲያምኑ በጥምቀት ልጁ የመሆን ሥልጣን ይሰጣቸዋል፡፡

ሐ.በጥምቀት መንግስተ ሰማያትን መውረስ ይገኛል

የእግዚአብሔርን ልጅነት ያላገኘ ወራሽ መሆን አይችልም፡፡ ለዚህ ነው ጌታ ‹‹ሰው ዳግመኛ ካልወለደ በቀር የእግዚአብሔርን መንግስት ሊያይ አይችልም›› ያለው፡፡ ይህም ልጅነት እንዴት እንደሚገኝ ከታች ‹‹ከውሃና ከመንፈስ በመወለድ ›› በማለት በሚታይ ውሃ ከማይታይ መንፈስ በጥምቀት እንድንወለድ ይነግረናል፡፡/ዩሐ 3፤3-5/

በጥምቀት የምናገኘው ልጅነት የመንግስተ ሰማያት መውረሻ ማረጋገጫችን ነው፡፡ገና መንግስቱን ባንወርስም እንደምንወርስ ግን ማረጋገጫችን ልጅነታችን ነው፡፡ ለምሳሌ አንድ ሰው ስራ ሊቀጠር ዶክመንቱን አንድ ድርጅት ቢያስገባና ዶክመንቱ ታይቶ ስራ ጀምር የሚል ተቀባይነትን ቢያገኝ ስራ ከጀመረ ጀምሮ ገና ወሩ ደርሶ ደሞዙን ባይቀበልም እንደሚቀበል እርግጠኛ ነው፡፡(ይ የሚሆንው ግን የሚጠበቅበትን እስከ መጨረሻውስራ ነው፡፡

ልክ እንዲው በጥምቀት የምናገኘው የእግዚአብሔር ልጅነት መንግስቱን ለመሰውረስ መማረጋገጫችን ነው፡፡ (ገላ 4፤7 ሮሜ 8፤15-17)

መ. ከክርስቶስ ጋር አንድ መሆን

ጥምቀት በክርስቶስ ሞትና ትንሳኤ ማመናችንን በተግባር የ ምንገልፅበት በሞቱና በትንሳኤው በመተባበር አንድ የምንሆንበት መንገድ (ምስጢር)ነው፡፡ ይህንም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በግልፅ ይናገራል፡፡ (ሮሜ 6፤3-5) ትንሳኤ ህይወትን የምናገኘው ክእርሱ ትንሳኤ ጋር የምንተባበረው ቅድሚያ በሞቱ ስንተባበር ነው ፡፡ ሮሜ 6፤5 ሞቱን በሚመስል ሞት ክርስቶስን ያልተባበረ ትንሳኤውን በሚመስል ትንሳኤም መተባበር እንደማይቻልና የምንተባበረው ደግሞ በጥምቀት እንደሆነ በግልፅ ወንጌሉ ይናገራል፡፡ ስለዚህ ትንሳኤውን በሚመስል ትንሳኤ ከእርሱ ጋር ተባብረን የዘለዓለሙ የማይሞት ስጋን ለመልበስ የግድ በሞቱ መተባበር አለብን፡፡ ይህ ደግሞ የሚሆነው በጥምቀት ነው ለዚህም ነው ለትንሳኤ ህይወት ጥምቀት ግድ ነው ማለታችን፡፡

ሰ. ክርስቶስ ለመልበስ

አሮጌውን አዳማዊ ሰውነታችንን እና ማንነታችንን አስወግደን ሀዲስ ሰው የተባለው ዳግማዊ አዳም ክርስቶስ ኢየሱስን የምንለብሰው በጥምቀት ነው፡፡ ‹‹የተጠመቃቹ ሁላችሁ ክርስቶስን ለበብሳችዋል ›› (ገላ 3፤27) ያልተጠመቀ ሰው ገና አሮጌውን ሰውነት እንደለበሰ ነው፡፡ ያለ ጥምቀት ደግሞ ማንም

ሀዲሱን ተፈጥሮ ሀዲሱን ሰውነት ኢየሱስ ክርስቶስን ሊለብስ አይችልም፡፡ የተጠመቁ ምዕመናን ‹‹ አሮጌውን ሰው ከስራው ጋር ገፍታችውታል የሚታደሰውን ሀዲሱን ሰው ለብሳችዋል›› የተባሉ ናቸው፡፡

ስለዚህ በአጠቃላይ ጥምቀት አንዳንድ የእምነት ድርጅቶች እንደሚሉት ከድኅነት ጋር ምንመ ተያያዥነት የሌለው ሳይሆን ለመዳን እጅግ ወሳኝ የሆነ ምስጥር ነው ፡፡ ጌታችን በግልፅ አምርኛ ‹‹ ያመነ የተጠመቀ ይድናል ያላመነ ግን ይፈረድበታል›› ብሎ ለመዳን የግድ ማመን ብቻ ሳይሆን ጥምቀትም እንደሚያስፈልግ እየተናገረ ሙግቱ ከማን ነው ‹‹ ያላመነ ያልተጠመቀ ይፈረድበታል›› ለምን አላለም ‹‹ ያላመነ ይፈረድበታል ›› ብቻ አለ እሚሉ ሚስኪኖች ይኖራሉ ፡፡ ምክኒያቱም ያለመነ ሲጀመር አይጠመቅም ለመጠመቅ በቅድሚያ ማመን አለበት ፡፡የማያምን ሰው መጠመቅ አይፈልግም ለጠመቅም አይገባውምቢጠመቅም አይጠቅመውም ይልቁነስ የባሰ የበደል ዕዳ ይሆንበታል እንጂ፡፡ ለዚህ ነው ጃንደረባው አምኖ ማመኑ ፊሊጶስ ካረጋገጠ በኃላ ያጠመቀው ሐዋ 8፤35-38

ከዚህ ጋር በተያያዘ ታዲያ ህፃናት ሳያምኑ እንዴት ይጠመቃሉ ቃሉ ሳያምኑ መጠመቅ እንደማይቻል ከተናገረ እሚሉም ይኖራሉ፡፡በመሠረቱ ‹‹ያመነ የተጠመቀ ይድናል ያላመነ ግን ይፈረድበታል››እሚለው ቃል ለህፃናት አይደለም የተነገረው፡፡ ትልቅ ሆነው አድገው ማመን በሚገባቸው እድሜ ያላመኑትን እንጂ ፡፡ ለምሳሌ ቅዱስ ጳውሎስ ‹‹ሊሰራ የማይወድ አይብላ ››2ተሰ 3፤10 ይህንን ጥቅስ ጠቅሶ ታድያ ህፃናት ሳይሰሩ ለምን ይበላሉ የሚል ይኖራል ምክኒያቱም ቃሉ ለህፃናት ሳይሆን መስራት እየቻሉ በስንፍናቸው ምክኒያት መስራት የማይወዱትን ነው የሚገልፀው ያመነ የተጠመቀ እሚለው ትዕዛዝ አዋቂዎችን በተመለከተ እንጂ ስለ ህፃናት አይደለም፡፡ ይህ ጥቅስ እንደውምህፃናት ግድ ሊጠመቁ እንደሚገባቸው (ለመዳን ጥምቀት ግድ እንደሆነ ህፃናትም መጠመቅ እንዳለባቸው›› የሚገልፅ እንጂ የህፃናትን ጥምቀት የሚያስቀር አይደለም ፡፡

- ❖ ታዲያ በክርስቶስ ቀኝ የተሰቀለው ወንበዴ እንዴት ሳይጠመቅ ብቻ ዳነ

በጥምቀት የሚገኘውን ነገር ከሀ - እስከ ሰ የተገለፀወን በደንብ ያስተዋለ መልሱን ያገኛል፡፡ በፊደል መ እንዳየነው ጥምቀት ሞቱን ቢሚመስል ሞት ተባብረን ትንሳኤውን በሚመስል ትንሳኤ መተባበር ነው ሮሜ 6፤3-5 ይህ ሰው ታዲያ እንደኛ በምሳሌ ሳይሆን በአካል ከእርሱ ጋር የሞተና ‹‹ዛሬ በገነት ከኔ ጋር ትሆናለህ››የተባለ ነው፡፡ከዚህ በላይ ጥምቀት የት ነው ያለው እኛስ የምንጠመቀው እንደ እርሱ ከክርስቶስ ሞትና ትንሳኤ ጋር ለመተባበር አይደል

2.2 ሜሮን

ለመዳን የግዴታ አስፈላጊ የሆነው ሌላኛው ምስጥር ሜሮን እንደሆነ መፅሐፍ ቅዱስ ያስተምራል፡፡ ሰው ከተጠመቀ በኃላ መንፈስ ቅዱስ ሊወርድበት ግድ ነው መንፈስ ቅዱስ ካልወረደለት ልጅነቱ አይረጋገጥም፡፡ ጥምቀቱን በትምቀቱ የመሠረተልን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ለዚህ ነበር ልክ ከተጠመቀ በኃላ መንፈስ ቅዱስ የወረደበትና አብም የምወደው ልጄ ይህ ነው ማለቱ ይህን ምስጥር ሲያስተምር ነበር(ማቴ 3፤16-17) ስለዚህ ሰው ከተጠመቀ በኃላ መንፈስ ቅዱስ ሲወርድበት ልጅነቱ ይረጋገጣል በእግዚአብሔር የምወደው ልጄ ይባላል፡፡ ይህ መንፈስ ቅዱስ በሐዋርያት እጅ በማጫን ነበር የሚተላለፈው፡፡ ነገር ግን ሐዋርያቱ በዓለም ሁሉ እየሄዱ እያንዳንዱን ሰው እያጠመቁ ለዓለም ህዝብ ሁሉ እጅ እየጫኑ ይህን ስርዓት በፈፀም ስለማይቻል በሲኖዶሳቸው እጅ በመጫን ይተላለፍ የነበረው መንፈስ ቅዱስ በሜሮን አማካኝነት እንዲተካ አደረጉ፡፡

ሜሮን ቃሉ የግሪክ ሲሆን የአማርኛ ትርጉሙ ቅባዓት ማለት ነው፡፡ ሜሮን ከተለያዩ እፅዋት እንደሚዘጋጅ እራሱ እግዚአብሔር ለሙሴ አዘገጃጀቱን ነግሮታል(ዘፀ 30፤24-33) ሐዋርያት እጅ በመጫን ያሳድሩ የነበረው መንፈስ ቅዱስ በሜሮን አማካኝነት ያስተላለፉ እንደነበር መፅሐፍ ቅዱስም ይናገራል ፡፡ኢየሱስ ክርስቶስ ሲያርግ አፅናኙ መንፈስ ቅዱስ እንደሚመጣና እርሱ ሁሉን እንደሚያስተምር ተናግሯል፡፡‹‹አብ በስሜ የሚልከው ግን መንፈስ ቅዱስ የሆነው አፅናኝ እርሱ ሁሉን ያስተምራችለዋል እኔም የነገርኳችሁን ሁሉ ያሳስባችዋል››(ዮሐ 14፤26) ስለ ሜሮን እራሱ ዮሐንስ ሌላ ቦታ ሲገልፅ እንዲ ይላል ‹‹ እናንተ ከእርሱ የተቀበላችሁት ቅባዓት (በግሪኩ ሜሮን) በእናንተ ይኖራል ማንም ሊያስተምራቹ አያስፈልጋቹም ፤ ነገር ግን የእርሱ ቅባዓት (ሜሮን) ስለ ሁሉ እንደሚያስተምራቹ እውነተኛም እንደሆነ ውሸትም እንዳልሆነ እናንተንም እንዳስተማራቹ በእርሱ ኑሩ›› (1ዮሐ 2፤27) ‹‹ እናንተም ከቅዱስ ቅባዓት (ሜሮን) ተቀብላችዋል ሁሉንም ታውቃላችው (1ዮሐ 2፤20)ይላል

ስለዚህ ቅዱስ ዮሐንስ በግልፅ እንደሚናገረው በሜሮን (በቅበዓት) መንፈስ ቅዱስ በእኛ ላይ ያድራል የመንፈስ ቅዱስም ማደርያዎች እንሆናለን (1ቆሮ 6፤20) ስለዚህ ስንጠቀልለው ለመዳን ጥምቀት የግድ እንደሆነ በቀደመው ክፍል አይተናል የተጠመቀ ደግሞ ልክ እንደተጠመቀ በቅዱስ ቅብዓት ተቀብቶ የመንፈስ ቅዱስ ማደርያ ይሆናል ፡፡ በእውነት ቃል በቅዱሱ መንፈስ ይታተማል (ኤፌ 1፤13) ተጠምቀን ብቻ መንፈስ ቅዱስ ባይወርድልን ጥቅም የለውም ያገኘነው ልጅነት አይረጋገጥም ፡፡ ለዚህ ነው ጴጥሮስና ዮሐንስ ተጠምቀው ብቻ የነበሩ መንፈስ ቅዱስ ያልወረዳላቸውን ሰዎች ሄደው ያሳደሩባቸው (ሐዋ 8፤14-17)ስለዚህ ለመዳን ጥምቀት ግድ ነው ፤ ለጥምቀት ደግሞ የመንፈስ ቅዱስ ማደርያ መሆን ግድ ነው፡፡ ካልተቀባን መጠመቃችን አይረጋገጥም ካልተጠመቅን ደግሞ ድኅነት የለም

- ከዚህ ጋር በተያያዘ የሚነሱ ጥያቄዎችን መልሶ ለማለፍ ያክል ሜሮን የመንፈስ ቅዱስ ምትክ ነው ብለን አናውቅም አንልምም ፡፡ ሜሮን የእጅ መጫን ምትክ ነው እንጂ የመንፈስ ቅዱስ አይደለም፡፡ በአጭሩ ያኔ እጅ በመጫን የሚያሳድሩት ዛሬ በሜሮን ያሳድራሉ ማለት ነው፡፡
- መንፈስ ቅዱስ ይወርዳል ሲባል ምን ማለት ነው ሐዋርያትስ ከበዓለ 50 በፊት መንፈስ ቅዱስ ከእነርሱ ጋ አልነበረም?
  ነበር ፡፡ ለምሳሌ ዮሐ 20፤22፡፡ መንፈስ ቅዱስ ይወርዳል ሲባል የፀጋን ስጦታ (ሀብተ መንፈስ ቅዱስ) ይሰጣል ማለት እንጂ ከሠማይ ወደ ምድር ይወርዳል ማለት አይደለም፡፡ ለሐዋርያቱም መንፈስ ቅዱስ ወረደላቸው ሲል በልሳን የመናገር ፀጋን ሰጣቸው ማለት ነው ከዛ በፊት ይህ ፀጋ አልነበራቸውም፡፡ (ሐዋ 2፤4)
- በነካ እጃቸን አንድ ለማለት ያህል ‹‹ የመንፈስ ቅዱስ ስራ (አሰራር) በኦርቶዶክስ ዘንድ የለም አይታይምም ››እሚሉ አንዳንድ ሰዎች አልጠፉም
  እነደው አለማወቅ እንጂ ‹‹የመንፈስ ቅዱስ ስራ በኦርቶዶክስ ዘንድ ብቻ ነው ያለው ›› ቢባል ምንም ስህተት አይሆንም፡፡

በቤተክርስቲያናችን ያለመንፈስ ቅዱስ የሚከናወን አንድም ነገር የለም በዓመት 362ቀን በሚቀደሰው ቅዳሴዋ (4 ቀን ህማማት ላይ ብቻ አይቀደስም) ገና ሲጀምር ምንድነው ሚባለው? ‹‹ይህች ቀን ምን ያህል የምታስፈራ ናት ! ይህችስ ሰዓት ምን ያህል የምታስጨንቅ ናት ፤መንፈስ ቅዱስ ከሠማይ ሰማያት የሚወርድባት ናትና›› ብሎ ነው የሚጀምረው ከዓመት ዓመት ይህ ቃል ይባላል ፡፡ በእያንዳንዱ ቀን መንፈስ ቅዱስ ይወርዳል ዓመቱን ሙሉ ማለት ነው፡፡ሙሉ ቅዳሴውን ብንሰማ

በየደቂቃው የመንፈስ ቅዱስ ስም እየተጠራ ይመሰገናል፤ ይመለካል፤ ይሰገድለታል፤ እያንዳንዱ ክርስቲያን እንኳን ሲያማትብ ‹‹በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሀዱ አምላክ አሜን›› ብሎ ነው፡፡የትኛውም ምስጢር የሚፈፀመው (የሚከናወነው) በመንፈስ ቅዱስ ነው፡፡ አንድ መምህር ቃሉን ሲናገር እርሱ ሳይሆን በእርሱ አድሮ መንፈስ ቅዱስ እንደሚያስተምር ነው ሁሉም ኦርቶዶክሳዊ የሚያምነው፡፡ ታዲያ የመንፈስ ቅዱስ አሰራር የለም ማለት ምን ምለት ነው?

ስላልወደቅን ስላልተንከባለልን ከሆነ መንፈስ ቅዱስ በፍፁም በፍጹም እደግመዋለሁ በፍፁም መንፈስ ቅዱስ እንዲ ስለማያደርግ አንወድቅም አንንከባለልም፡፡የሚጥል የሚያንከባልል የሚያንዘፈዝፍ መንፈስ ቅዱስ ሳይሆን ይልቅ ሰይጣን ያደረበት እንዲህ እንደሚሆን ነው፡፡ቅዱስ ቃሉ የሚናገረው፡፡ /ማር 9፤18-26/ ሉቃ 9፤39-42/በመጽሐፍ ቅዱስ ሰዎች ቅዱሱን መንፈስ ሲሞሉ ይወድቁና ይንከባለሉ ነበር? እስኪ እንመልከት፡-

- ኤልሳቤትን እናስታውሳት መንፈስ ቅዱስ ሞላባት ግን አልወደቀችም ይልቅ የሚገርም ቃል ከአንደበቷ አወጣች እንጂ
  (ሉቃ 1፤41-42)
- ዘካርያስ መንፈስ ቅዱስ ሞላበት፡፡ የሚለውን ግን ያውቅ ነበር ወድቆም አልተንከባለለም ትንቢት ተናገረ እንጂ (ሉቃ 1፤67)
- ሐዋርያት መንፈስ ቅዱስ ሞላባቸው ግን ወድቀው ተንከባለሉ? ራሳቸውን ሳቱ? በፍፁም፡፡ ይልቅ ከዚህ ቀደም በማይችሉት የሌላ ሀገር ቋንቋዎች ተናገሩ እንጂ (ሐዋ 2፤4)
- እስጢፋኖስ መንፈስ ቅዱስ ተሞላ፡፡ ግን ወደቀ? ተንከባለለ? በፍፁም ፡፡ይልቅ የሚደንቅ ቃል ተናገረ (ሐዋ 7፤55-60)
- የሰማርያ ሰዎች ሲያምኑ ጴጥሮስና ዮሐንስ አጥምቀው መንፈስ ቅዱስ አሳደሩባቸው ግን አልወደቁም ራሳቸውንም አልሳቱም (ሐዋ 8፤17)
- ሐናኒያ ጳውሎስ ላይ መንፈስ ቅዱስ እንዲያሳድር ታዞ አሳደረበት ጳውሎስ ግን በፍፁም ራሱን ስቶ አልወደቀም (ሐዋ 9፤17-18)
- ጴጥሮስ ሲያስተምር ቃሉን በሰሙት ላይ ሁሉ መንፈስ ቅዱስ ወረደ ግን ራሳቸውን አልሳቱም አልወደቁም አልተንከባለሉም (ሐዋ 10፤44፤-48)
- ጳውሎስ መንፈስ ቅዱስ ሲሞላበት የሚለውን የማያውቅ አልሆነም ራሱንም ስቶ አልወደቀም ጠንቋዩን ገሰፀው እንጂ (ሐዋ 13፤8-11)
- ጳውሎስ መንፈስ ቅዱስን ሲያሳድር ያደረባቸው ሰዎች በቋንቋዎች ተናገሩ ትንቢም ተናገሩ እንጂ ራሳቸውን አልሳቱም የማያውቁትንም ቋንቋ አልተናገሩም (ሐዋ19፤6)

በአጠቃላይ የትም ቦታ አሁን በአንዳንድ ቤተ እምነት ‹‹ መንፈስ ቅዱስ ሲሞላብ ራስህን አታውቅም የሚቆጣጠረው መንፈሱ ነው መንፈሱ ስተሞላ ትወድቃለ ራስህንም ትስታለ …….›› እየተባለ እንደሚሆኑት የሆነ በመፀሐፍ ቅዱስ በፍፁም የለም ፡፡ ይልቅ እንዲ የሚያረገው ምን አይነት መንፈስ እንደሆነ መፅሐፍ ቅዱስ ገልፆታል (ማር 9፤18-26 ሉቃ 9፤39- 42) ስለዚህ ይሄን ካላየ ኦርቶዶክስ ውስጥ መንፈስ ቅዱስ የለም የሚል ምስኪን ከመፅሐፍ ቅዱስ ውጪ የሆነን ነገር ለወደፊቱም በቤተክርስቲያኒቱ እንደማይኖር ይወቅ ፡፡

2.3 ቅዱስ ቁርባን

እየተመለከትን ያለነው የሰው ልጅ ለመዳን የግዴታ መፈፀም ያለበትን ከእርሱ የሚጠበቁ ድርሻዎች ነው ሌላኛው ለመዳን ወሳኝ እና ግዴታ የሆነው ነገር የክርቶስ ኢየሱስን ክቡር ስጋ እና ክቡር ደም መብላትና መጠጣት ነው። የኢየሱስ ክርስቶስን ስጋ መብላት ደሙንም መጠጣት (መቁረብ) ብዙ ፀጋዎች እንደሚያስገኝ ቅዱስ ቃሉ ያስተምራል።

ሀ. የዘለዓለም ህይወት ይገኝበተል

የዘለዓለም ህይወትን ለማግኘት ቅዱስ ስጋውና ደሙን መቀበል ግድ ነው። ይህን ራሱ ክርስቶስ በማያሻማ ቃሉ ይናገራል ።‹‹ እውነት እውነት እላችዋለሁ የሰውን ልጅ ስጋ ካልበላችሁ ደሙንም ካልጠጣችሁ በራሳችው ህይውት የላችውም። ስጋዬን የሚበላ ደሜንም የሚጠጣ የዘላዓለም ህይወት አለው ›› (ዮሐ 6፤53-54) ስለዚህ ይህን ያልፈፀመ የዘለዓለም ህይወት የለውም

ለ. የህይወት እንጀራ ነው

‹‹ ከሠማይ የወረደ ህያው እነጀራ እኔ ነኝ ሰው ከዚህ እንጀራ ቢበላ ለዘለዓለም ይኖራል እኔም ስለዓለም ህይወት የምሰጠው እንጀራ ስጋዬ ነው ›› (ዮሐ 6፤51) የህይወት እንጀራ እርሱ ብቻ ነው ይህን የህይወት እንጀራ ያልበላ ህይወት አለኝ ማለት አይችልም።

ሐ. የኃጥያት ስርየት ይገኝበታል

‹‹ፅዋንም አንስቶ አመስግኖም ሰጣቸው እንዲህም አለ ሁላችሁ ከእርሱ ጠጡ ስለብዙዎች ለኃጢያት ይቅርታ የሚፈስ የሀዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው›› (ማቴ 26፤27-28) ያ ደሜ ነው ብሎ የሰጣቸው ቅዱስ ደሙ የኃጥያት ይቅርታን የሚያሰጥ የሀዱሱ ኪዳን ደም መሆኑን ነገረ በሌላ ቦታም ‹‹……. የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢያት ሁሉ ያነፃናል ›› (1ዮሐ 1፤7)ይላል ስለዚህ ደሙን የኃጢያት ስርየት ይሰጣል

መ. ከአምላክ ጋር አንድነት ይኖረናል

‹‹ ስጋዬን የሚበላ ደሜንም የሚጠጣ በእኔ ይኖራል እኔም በእርሱ ኖራለው›› (ዮሐ 6፤56) ስለዚህ እርሱ ከእኛ ጋር እንዲኖር የግድ ስጋውን መብላት ደሙንም መጠጣት አለብን ይህን ሳያደርጉ ክርስቶስ በእኔ ይኖራል እኔም በእርሱ ዘንድ አለው ማለት ዘበት ነው።

ሠ. በእረሱ ከሚያምኑት ጋር አንድ ህብረት ይኖረናል

‹‹ የምንባርከው የበረከት ፅዋ ከክርስቶስ ደም ጋር ህብረት ያለው አይደለምን ? የምንቆርሰውስ እንጀራ ከክርስቶስ ስጋ ጋር ህብረት ያለው አይደለምን ? አንድ እንጀራ ስለሆነ እኛ ብዙዎች ስንሆን እንድ ስጋ ነን ሁላችን ያን አንዱን እንጀራ እንካፈላለንና›› (1ቆሮ 10፤16-17) ስለዚህ ከአማኞች (ምዕመናን) ህብረት ለመደመር መቁረብ ግድ ነው

- ከዚህ ጋር በተያያዘ የተለያዩ ቤተ እምነቶች ጋር ያለውን የተሳሳተ አስተምሮ እያየን መልስ እንስጥ

1. ቁርባንን ‹‹የጌታ እራት›› ይሉታል፡- ይህ ፍፁም የተሳሳተ ሀሰት ነው ቅዱስ ቁርባን የጌታ ስጋና ደም እንጂ የጌታ እራት አይደለም። ክርስቶስም ራቱን ብሉ ጠጡ ሳይሆን ስጋ እና ደሜን ብሉ ጠጡ ነው ያለው ቃሉን ሳስተዋለው ቀላል ያልሆነ ትልቅ የስህተት ኑፋቄ ነው መፅሐፍ ቅዱስም ያለስተማረው ትምህርት ነው። የጌታ እራት የሚለው ቃል በመፅሐፍ ቅዱስ አንድ ቦታ ብቻ አለ እርሱም ‹‹ የምትበሉት የጌታ እራት አይደለም›› ብሎ በግልፅ የሚናገር ነው (1ቆሮ 11፤20)
2. ‹‹በስጋ እና በደም የመሰለው እምነትን ነው እንጂ የእውነት የሚበላና የሚጠጣ አይደለም›› ይላሉ ኢየሱስ ክርስቶስ ስጋውን መብላት ደሙን መጠጣት የዘለዓለም ህይወት እንደሚያስጥ በዮሐ 6፤35-60 በስፋት አብራርቶ ያስተማረውን ትምህርት ‹‹ ታዲያ ሰዎች እንዴት ነው ስጋውን የሚበሉት ደሙንም የሚጠጡት›› የሚለውን ጥያቄ ደግሞ በማቴ 26፤26-28 አስረድቷል። ስጋዬን ካልበላቹ ደሜን ካልጠጣቹ ያለው አምላክ ስጋዬ ይህ ነው ደሜም ይህ ነው

ብሏል ፡፡ እንጀራ አንስቶ ስጋውን ሰጣቸው ፅዋውንም አንስቶ ደሙን ሰጣቸው፡፡ እንጀራውን አነሳ ፤ ከዛን ባረከው፤ ለሐዋርያት የሰጠው ባርኮ የቀየረውን ስጋውን እንጂ ያነሳውን እንጀራ አይደለም፡፡ ደሙንም እንዲሁ ፡፡ራሱ ጌታ እንጀራንም ፅዋንም አንስቶ ከበረከው በኃላ ‹‹ ይሄ ስጋዬ ነው ይሄ ደሜ ነው እንኩ ብሉ ጠጡ››ነው ያለው እርሱ ካለ አዎ አምናለው ብሎ በእምነት ተቀብሎ እንደ ሐዋርያት ስጋውን መብላት ደሙን መጠጣት እንጂ እምነት ለማለት ፈልጎ ነው የሚሉት ሙግት ከማን ነው፡፡ ልክ እንደ አይሁድ አይነት ደካማ እምነትን እንደ ሐዋርያት ባለ እምነት መለወጥ ያስፈልጋል እንጂ እንደነርሱ ‹‹ እንዴት ስጋው ይበላል እንዴት ደሙ ይጠጣል ›› ማለት ተገቢ አይደለም ለዚህ ነው ይህን አስተሳሰባቸውን ጌታም ሰምቶ አይ እኔ ያልኩት ስለ እምነት ነው አላላቸውም ይልቁኑ ‹‹ ካልበላቹሁ ካልጠጣቹሁ ህይወት የላችሁም ...... ስጋዬ እውነተኛ መብል ደሜም እውነተኛ መጠጥ ነው ›› አላቸው እንጂ (ዮሐ 6፤52-55) ጌታ ስጋዬ የእውነት የሚበላ መብል ነው ደሜም የእውነት የሚጠጣ መጠጥ ነው እያለ ‹‹ አይ የእውነት የሚበላ የሚጠጣ ነገር ሳይሆን በምሳሌ ስለ እምነት ነው ያስተማረው ›› ማለት ምን የሚባል ሙግት ነው

3. ‹‹ መታሰቢያ እንጂ እውነተኛ የጌታ ስጋና ደም አይደለም ›› ይላሉ ፡፡ ለዚህም ለመታሰቢያዬ አድርጉት ያለወን ቃል ይጠቅሳሉ (ሉቃ 22፤19 1 ቆሮ 11፤24-25) ቅዱስ ቃሉን ግን በማስተዋል ለተመለከተው መልዕክቱ ሌላ ነው ፡፡ ቅዱስ ጳውሎስ በቆሮንቶስ መልዕክቱ ‹‹ ‹‹እንካቹሁ ብሉ ይህ ስለ እናንተ የሚሆን ስጋዬ ነው ይህን ለታሰቢያ አድርጉት .... ይህ ፅዋ በደሜ የሚሆን ሀዲስ ኪዳን ነው በጠጣችሁ ግዜ ሁሉ ይህን ለመታሰቢያ አደርጉት ›› ያለውን በድንብ ማስተዋል ይገባል ፡፡ ስጋውንን በበላን ደሙንም በጠጣን ግዜ ለመታሰቢያ እናረገዋን እንጂ ስጋውና ደሙን መታሰቢያ ነው አላለም፡፡ እንካቹ ያለው ምን እንደሆ ቃል በቃል ስጋዬ ነው ብሏል የሰጠን ስጋውን ነው ያን የእርሱን ስጋ ስንበላ የክርስቶስን ሞትና ትንሳኤ እናስበታለን ለዚህ ነው እዛው ላይ ቀጥሎ ‹‹ ይህን እንጀራ በበላችሁ ግዜ ሁሉ (እንጀራው ስጋው ነው ዮሐ 6፤51) ይህንንም ፅዋ በጠጣችሁ ግዜ ሁሉ (ፅዋ ደሙ ነው ማቴ 26፤27-28) ጌታ እስኪመጣ ድረስ ሞቱን ትናገራላችውና ›› ያለው (1ቆሮ 11፤23-26) ስለዚህ እውነተኛ ስጋውን ስንበላ እውነተኛ ደሙን ስንጠጣ ያኔ በቀራኒዮ የተቆረሰልንንና የፈሰሰልንን እናስብበታለን በመብላት እና በመጠጣታችን መታሰቢያው ይሆናል ፡፡ መታሰቢያው ግን የበላነው የጠጣነው ሳይሆን መብላት መጠጣታችን ነው ለዚህ ነው በቅዳሴ ልንቆርብ ስንደርስ ‹‹ አቤቱ ሞትህንና ቅድስት ትንሳኤን እንናገራለን ›› የሚባለው ፡፡ ስለዚህ በአጭሩ ለመታሰቢያ አድርጉ ያለው ስጋውና ደሙን መብላታችንን እንጂ የምንበላው ስጋና ደም አይደለም ፡፡

4. ‹‹ የኢየሱስማ ደም እኮ አንዴ ብቻ ነው በቀራኒዮ የፈሰሰው እንዴት እውነተኛ ይሆናል እንዴት በእየለቱ ይፈሳል ›› ይላሉ፡፡ አዎን እውነት ነው የኢየሱስ ክርስቶስ ደም እንደ ብሉይ መስዋዕት በእየለቱ የሚሰዋ ሳይሆን እንዴ ለዘለዓለም የቀረበ የተፈፀመ ነው (ዕብ 7፤27) ይህ ዛሬ የምንበላው ስጋና ደም ያኔ በቀራኒዮ የፈሰሰው እንጂ ሀዲስ ስጋና ደም አይደለም ፡፡ ኢየሲስ ክርስቶስ ህብስቱን ሲባርከው ስጋው፤ ፅዋውንም ሲባርከው ደሙን እንደሆነ ሁሉ ዛሬም በቅዳሴ ሲባረክ ህብስቱ ስጋውን ወይኑም ደሙ ይሆናል፡፡

5. ‹‹ ምንምኮ የሚቀየር ነገር የለውም ህብስና ወይኑ ጣዕሙም ከለሩም ምንም አይለወጥም ስንቀበል፡፡ የጌታ ስጋና ደም እንዲ አይነት ነው እንዴ›› ይላሉ፡፡ እምነት በስሜት ህዋሳት የሚረጋገጥ ሳይሆን የማናየውን ነገር የሚያስረግጥ ነው፡፡(ዕብ 11፤1) እግዚአብሔርን ያመነው በስሜት ህዋሳት አረጋግጠን አይደለም ቅዱስ ጳውሎስ እንዳለው ‹‹ በእምነት እንጂ በማየት አንመላለስም›› (2ቆሮ 5፤6-7) ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንጀራና ወይን አንስቶ ከባረከ በኃላ

ይህ ስጋዬ ነው ይህ ደሜ ነው ካለ እኛ እሽ አምላኬ አምናለው ማለት እንጂ በስጋዊ አስተሳሰብ እያሰቡ ሙግቱ ከማን ነው ? በመፅሐፍ ቅዱስም በኦርቶዶክስም አስተምሮ ሀብስቱም ወይኑም መልኩን ፣ጣዕሙም ፣ከለሩም አይለወጥም። በህብስትና በወይን መልክና ጣዕም የምንቀበለው ግን ጌታ እንዳስተማረ እኛም በእምነት እንደቀበልን ስጋውን ነው ደሙን ነው ።

3. በተቀበሉት ጻጋ መጽናት እና መንፈሳዊ ተጋደሎ

ከላይ የትኛውም የሰው ልጅ ለመዳን ከእርሱ የሚጠበቁ ድርሻዎችን በቅዱስ ቃሉ መሠረተ አይተናል ‹‹ ‹‹ታዲያ እሽ አመንኩ ምስጥራትንም ፈፀምኩኝ ድህነቴ አልተረጋገጠም ? ›› ስንል ይህን በእምነት እና በምስጢራት የተቀበልነውን ፀጋ እስከመጨረሻው መጠበቅ እንዳለንብንና እንደዛም ያረገ ብቻ እንደሚድን ደግሞ ራሱ ጌታ ቃል በቃል ይናገራል ‹‹ እስከመጨረሻው የሚፀና ግን እርሱ ይድናል›› (ማቴ 24፣13) ስለዚህ የሚድነው እስከመጨረሻው የፀና ነው። የሰው ልጅ ድኅነት የሰው የስራው ውጤት (ደሞዝ) በፍፁም እንዳልሆነና የእግዚአብሔር ፀጋ ብቻ እንደሆነ ከዚህ ቀደም አይተናል። ይህን የተሰጠንን የምንቀበለውን ፀጋ እስከመጨረሻው ይዘን ስንፀና ደግሞ ድህነታችን ይረጋገጣል እንጂ ‹‹ በአመንኩ ቅፅበት ድህነቴ ተረጋግጧል ›› የሚል መፅሐፍ ቅዱሳዊ አስተምሮ የለምና አንልም ። ብዚ የእምነት ድርጅቶች ያላስተዋሉት ምስጢራትን መፈፀምና በመልካም ስራ መፅናት በመዳናችን እኛ የምንጨምራቸው ነገሮች ሳይሆኑ ከእኛ የሚጠበቁ ተግባራት መሆናቸውን ነው ።የሰው ልጅ ለድህነት ኢየሱስ ክርስቶስ የፈፀመው ተግባር ላይ አንዳችም ለመዳን የሚጨረው ነገር የለም። ኢየሱስ የፈፀመው ብቻ ለድህነት በቂ ነው ።ያ የተፈፀመለትን ድኅነት የሚቀበልበት ከእርሱ የሚጠበቅ ድርሻ እንጂ።ምስጢራትን መፈፀምና በተጋድሎ መፅናት በተፈፀመልን የመዳን ስራ ላይ መጨመር ሳይሆን ያን የተፈፀመልንን መዳን መቀበል ነው የእኛን ድርሻ መፈፀም ነው ።

እኚ ወሳኝ ነገሮች እንደሆኑ መፅሐፍ ቅዱስ በተለያየ ቦታ ይጠቅሰዋል (ዕብ 4፣11 2ቆሮ 6፣5-8 ዕብ 4፣1 ፊሊ 2፣12 ማቴ 24፣13) ስለዚህ ካመንኩኝ ብቻ ባመንኩት ቅፅበት መዳኔ ተፈፅሟል ማለት ኢ- መፅሐፍ ቅዱሳዊ የሆነ አስተምሮ ነው። በሌላም ቦታ የዘለዓለም ህይወትን የሚያስጠው በእርሱ በማመናችን ሳይሆን ቃሉን (ትዕዛዙን) በመጠበቃችን እንደሆነ በሰፋት ይናገራል (ሮሜ 1፣6-10 ዮሐ 8፣51 ዮሐ 14፣23 ሮሜ 6፣13-22) እስራኤላዊያን ከሙሴ ጋር በእምነት ከግብፅ ወደ ከነዓን ወተዋል። ሁሉም ማመን ብቻ አይደለም በጥምቀት በተመሰለው ባህረ ኤርትራ ተጠምቀዋል። መጠመቅ ብቻም አይደለም ምንፈሳዊ መብልም መንፈሳዊ መጠጥንም ጠጥተዋል እርሱም ክረስቶስ እንደሆ ቅዱስ ቃሉ ይናገራል። ስለዚህ ቆርበዋል ማለት ነው ነገር ግን በማመናቸው ብቻም ፣ በመጠመቃቸውም ፣ክርስቶስን በመብላት በመጠጣታቸው ብቻም ምድረ ዕርስትን አልወረሱም በምድረ በዳ ቀሩ እንጂ ። ይህ ሁሉ ደግሞ የእኛ ምሳሌዎች እንደሆኑ ነው ቅዱስ ጳውሎስ የሚነግረን (1ቆሮ 10፣1-11) ስለዚህ እኛ

ያኔ ምሳሌ የነበረው ዛሬ አካላዊው እምነት አለን። ያኔ ምሳሌ የተባለው ዛሬ አካላዊወን ጥምቀት ተጠምቀናል ። ያኔ ምሳሌ የተባለው ዛሬ አካላዊ ስጋና ደሙን በልተን ጠጥተናል። ይህ ብቻ እርስቱን እንዳላወረሳቸው ሁሉ እኛም ካልፀናን በቀር ይህን ፀጋ መቀበላችን ብቻ እርስቱን አያስወርስም ማለት ነው ለእስራኤላዊያን ያኔ የተደረጋላቸው ሁሉ ለእኛ ለአማናዊው ምሳሌ መሆኑን ነው ቁጥር 11ላይ የነገረን

ጌታ ሆይ ጌታ ሆይ የሚል ሳይሆን የአባቱን ፈቃድ የሚፈፅም ዕርስቱን እንደሚወርስና የዘለዓለም ህይወት የሚገኘው በማመን ብቻ ሳይሆን ቃሉንም በመጠበቅ እንደሆነ ራሱ ጌታ ያስተምራል (ማቴ 7፣21-27) ከዚህ በላይ ጌታ እንዴት ይንገረን? ስለዚህ መንግስቱን እንደምወርስ እርግጠኛ ነኝ

ማለት ሳይሆን እርሱ በሰጠን ፀጋ መፅናት ከእኛ የሚጠበቅ መሆኑንና ያን የሰጠንን ጸጋ እስከመጨረሻው ስንጠብቅ እንደምንድን ነው ጌታ ያስተማረው። ‹‹እስከመጨረሻው የሚጸና እርሱ ይድናል (ማቴ 24፤13) መጨረሻው መቼ ነው? ልክ ስናምን? አይደለም ከዚህ ዓለም ህይወት ወደ ሠማያዊው ዘለዓለማዊ ህይወት ስንሸጋገር እንጂ (ራዕ 2፤8-11)እምነትማ ጅማሬ እንጂ ፍጻሜ አይደለም። ስለዚህ ትዕዛዛቱን መጠበቅ ምስጢራቱን መፈፀም ምንም ዋጋ የለውም ማለት ከባድ ስህተት ነው። ለመዳን ትልቅ ዋጋ አላቸው ጌታም እንደ እምነታችን መጠን ብቻ ሳይሆን እንደ ስራችን መጠን እንደሚከፍለን ነው የሚናገረው (ራዕ 20፤12-13 ራዕ 22፤12-15 ዮሐ 5፤28-29 2ቆሮ 5፤10 ኤፌ 6፤11-17 ፊሊ 3፤13-14 ቆላ 1፤10-12 1ጢሞ 4፤8-10 ዕብ 6፤11-12 መዝ 61፤12 ማቴ 25፤33-46 …….) ለድኅነት ማመን ብቻ በቂ እንዳለሆነና ስራም እነደሚያስፈልግ ከላይ ከተዘረዘሩት በተጨማሪ ቅዱስ ያዕቆብ በግልፅ ቃል በቃል ‹‹ እምነት ብቻ ስራ ሳይኖር ያድናል?በፍፁም አያድንም ›› እያለ በሰፊው ያስተምራል (ያዕ 2፤14-26) ታዲያ የዘለዓለምን ህይወት ለማግኘት የኛ መልካም ስራና ተጋሎ አያስፈልግም ማለት ምን ማለት ነው

ቅዱስ ቃሉ በብዙ ድካምና መከራ ወደ እግዚአብሔር መንግስት እንደሚገባ ቃል በቃል እየተናገረ (ሐዋ 14፤22) ኢየሱስ ክርስቶስም የሕይወት መንገድ ጠባብ መሆኑንና ብዙ መከራ እንዳለበት እያስተማረ (ማቴ 7፤13-14) ቀዱስ ጳውሎሰም ‹‹ የግድ የሚያስፈልግ›› ብሎ የግድ የሚለውን ቃል ጠቅሶ በመልካም ስራ መጽናት እንዳለብን እየተናገረ (ቲቶ 3፤14) በእርሱ የሚያምኑ ተጠንቅቀው በመልካም ስራ እንዲጸኑ አስረግጦ እየተናገረ (ቲቶ 3፤8)መልካም ስራ መስራትና በመስራትም መጽናት እንዳለብን እያስተማረ መልካም ስራ ከድኅነት ጋር አይገናኝም ማለት ከባድ ስህተት ነው።

- ❖ እስኪ አሁን ደግሞ ቅዱስ ቃሉ የቃሉን እውነት አስተምሮን ሳለ በዚሁ ርእስ የሚነሱ ጥያቄዎችን በተማርነው ቅዱስ ቃል እንመዝን

1. ‹‹ካመንን በኋላ ሀጥያት ብንሰራ እንኳን አይፈረድብንም›› የሚሉ አሉ።ለዚህም ይደግፋል በማለት ሮሜ 8፤1 ይጠቅሳሉ።ይሕ ጥቅስ ግን ያኔ አዳም ላይ ተፈርዶ የነበረው ኩነኔ ዛሬ በስሙ ለሚያምኑት እንደተነሳላቸው ኢየሱስ ክርስቶስ እንዳስወገደላቸው የሚናገር እንጂ ካመን ወደፊት ኃጢአት ብንሰራም አንኮነንም ማለቱ እንዳልሆነ ዝቅ ብሎ እስከ ቁጥር 4 መመልከት ነው።በእርሱ ያመኑ ካመኑ በኋላ ኃጢአት ቢሰሩ ንስሀ ካልገቡ በቀር የተሰጣቸውን የዘላለም ሕይወት እንደሚያጡት ቅዱስ ቃሉ ያስተምራል (ዕብ 6፤4-6 ዕብ 10፤26-27 ዕብ 10፤36-39 ራዕ 2፤5 ራዕ 3፤3...)
2. ‹‹ያመነ ሰው አምኛለሁ ድኛለሁ ብሎ ኃጢአት ቢሰራ ሲጀመር አላመነም ማለት ነው›› የሚሉም አሉ።ሲጀመር ግን ይህ አባባልና ‹‹በእምነት በቻ መዳን›› የሚለው አባባል ሚጋጭ ነው።ሰው በእምነት ብቻ ነው የሚድነው ካሉ ታድያ ኃጢአት ቢሰራ ለምን አላመነም ያስብለዋል።ካስባለው ደሞ በመዳን ውስጥ
ኃጢአት አለመስራትም ድርሻ እንዳለው ማመን አለባቸው ማለት ነው። ጌታ ሲፈርድ ስላላመኑ ሳይሆን መልካም ስራ ስላልሰሩ ፈርዶባቸዋል (ማቴ 25፤41-45) ግን ‹‹መልካም ስራኮ ያልሰሩት ስላላመኑ ነው››በማለት አሁንም ሚሞግት አይጠፋም።ሲጀመር ግን የማያምኑ ገና በፍርድ ወንበር ፊት የሚቆሙ ሳይሆን አሁን የተፈረደባቸው በፍርድ ውስጥ ያሉ ናቸው(ዮሐ 3፤18፡36) ስለዚህ በፍርድ ወንበር ፊት ቆመው ስራቸው የሚመረመረው የአማኞች እንጂ የኢ-አማኞች አይደለም።ጌታ ፍሬ እንዳለባት የመረመራት በለስ ቅጠል ያለባት ነች (ማር

11፥13)ሲጀመር ቅጠል የሌለበት የደረቀማ አይመረመርም፡፡ስለዚህ ምግባር የሚጠየቀው የሚያምን እንጂ ያላመነ አይደለም፡፡ያላመነማ ሳያምን የፈለገ ሥራ ቢኖረው እንዴት ይድናል

3. ሰው ያለ ሕግ ሥራ በእምነት እንደሚጸድቅ የተጠቀሱ ጥቅሶችን በመጥቀስ ይሞግታሉ (ሮሜ 3፥27-28 ሮሜ 3፥31 ገላ 2፥16 ገላ 3፥5 ገላ 3፥11 ገላ 5፥4----/ እኚን በመጥቀስ ያለ ስራ በእምነት ብቻ ነው የሚዳነው ወይም የሚፀደቀው ይላሉ፡፡ ሁሉም እኚህ ጥቅሶች ላይ ግን ‹‹ በእምነት ብቻ›› የሚል ቃል በፍፁም አልተጠቀሰም፡፡ ቅዱስ ጳውሎስ ይህን መልዕክቱን በቅድሚያ የፃፈላቸው በወንጌል ላላመኑ የኦሪት ሰዎች ነው፡፡ ‹‹ ሕግ ›› እና ‹‹ የሕግ ሥራ ›› እያለ የሚጠቅሰውም የኦሪትን ህጎችና የመስዋዕት ሥራዎች …… (መገዘር፤ የእንስሳት መስዋዕት….)ሲሆን ‹‹እምነት ›› የሚለው ወንጌልን (ሐዲስ ኪዳንን)ነው፡፡ (ገላ 3፥23 ገላ 3፥25) ቅዱስ ጳውሎስ በመልዕክቶቹ ደጋግሞ በተለይም በሮሜ እና በገላትያን መልክዕቱ ላይ ሕግንና እምነትን በተመለከተ የተናገረው ‹‹ ሰው የሚድነው ሕግን ወይም የህግ ሥራን (ግዝረትን፤የበግና የፊየል ደም መርጨትን ፤ የተለያዩ የመንፃት ሥርዓቶችን በመፈፀም……) ነው ብለው ያምፁ ለነበሩት ወደ ክርስትናም መጥተው መስዋዕተ ኦሪትን ከሐዲስ ኪዳን ጋር አጣምረን ጎን ለጎን እንፈፅም ›› እያሉ ያስቸግሩ ለነበሩ አይሁዳዊያን ነው፡፡ እንግዲ ሐዋርያው በብዙ ክፍሎች ያስተማረው እንዲ የሚያስቡትን ‹፣ በእምነት (በኢየሱስ ክርስቶስ ማመን) እንጂ በሕግ ወይም በሕግ ሥራ (መስዋዕተ ኦሪት…..)አይዳንም›› እያለ አስተማረ እንጂ ‹‹ በእምነት ብቻ ነው የሚዳነው ›› አላለም አንድን አህዛብ ዛሬም ስናስተምረው ‹‹ የፈለገ ስራ ብትሰራ ካለመንክ አትድንም ስታምን እንጂ መልካም ነገር ሥለ ስራህ አትድንም ›› እንላለን፡፡ እንጂ ገና ያላመነን ሰው ‹‹በእምነትና በሥራ ነው የምትድነው ካላመንክና ካልሰራህ አትድንም››አይባልም ፡፡ ይህ ማለት ደግሞ ‹‹ እምነት ብቻ ነው የሚያድነው ›› ማለት አይደለም ቅዱስ ጳውሎስ ‹‹ በእምነት ብቻ ›› አላለም፡፡ የእግዚአብሔርን ሕግ መጠበቅ አያስፈልግምም አላለም፡፡ ምግባር ትሩፋት አያስፈልግም አላለም፡፡ ስለዚህ ስለ ሕገ ኦሪት ያወራውን ሁሉ ‹‹ ሕግ ››የምትለዋን ቃል ብቻ ነጥሎ በመውሰድ ‹‹ መልካም ሥራ የመስራትና የእግዚአብሔርን ሕግ መጠበቅ ለመዳን ምንም ጥቅም የለውም ›› ማለት ትልቅ ስህተት ነው፡፡ መልካም ምግባርና የእግዚአብሔርን ሕግ መጠበቅ ለመዳን የግዴታ እንደሆኑ ከላይ አይተናል፡፡

4. ‹‹ሕግን የሚጠብቅ ነገር ግን በአንዲቱ የሚሰናከል ቢኖር በሁሉ በደለኛ ይሆናል›› (ያዕ 2፥10) የሚለውን በመጥቀስ ‹‹ እንድ እንኳን ኃጢያት ብንሰራ ይፈረድብናል ሰው ደግሞ ሁሉንም ሕግ መጠበቅ አይችልም ስለዚህ በፀጋው ነው እንጂ ሕጉን በመጠበቅ ርስቱ አይወረስም››ይላሉ፡፡ በመጀመርያ ደረጃ እውነት ነው በቸርነቱ እንጂ በስራችን አይደለም ርስቱን ምንወርሰ፡፡ ሲቀጥል ደግሞ የሰው ልጅ አንድም ኃጢአያት ያልሰራ ባይኖርም ኃጢአያት አለመስራትና ፍፁም መሆን ግን ይችላል፡፡ ‹‹ሐዲስ ተፈጥሮ ›› በሚለው ርዕስ ውስጥ በሰፊው ተዳሷል፡፡‹‹ ከአምላክ ባህሪ ተካፋይ ሆነ›› የሚለው ላይም በስፋት አይተናል፡፡ ሲቀጥል እዚህ ጋር (ያዕ 2፥10) ላይ ቅዱስ ያዕቆብ እያወራ ያለው ስለ አሰርቱ ትዕዛዛት ሲሆን አንዱን ጠብቆ አንዱን ስላለመጠበወቅ ነው የሚገልፀው፡፡(እስከ ቁጥር 11 ይመልከቱ)10ቱን ትእዛዛት መጠበቅ ደግሞ ከባድ አይደለም፡፡በአጭሩ ባልንጀራውን የወደደ ሁሉንም ፈጽሞታለ (ሮሜ 13፥8-10)

5. ‹‹ስለዳንኩኝ እንጂ ለመዳን አይደለም የምሰራው››ይላሉ፡፡የምንሰራው ድኅነትን ስለተቀበልን ብቻ ሳይሆን ግን የተቀበልነውን ድኅነት እንዳናጣውም ጭምር ነው፡፡ይህንም ከላይ አይተናል፡፡

6. ብዙ አሉባልታዎችን ያወራሉ ‹‹ኦርቶዶክሶች ገዳም ካልተኬደ፤ተራራ ካልተወጣ፤ቁልቁለት ካልተወረደ፤በዙ ካልተሰገደ፤… ድኅነት የለም ይላሉ.››ይላሉ፡፡ይሄ ግን ያለማወቅ አሉባለታ ነው

ማጠቃለያ

ድኅነት የትምህርት ሁሉ ራስ ሲሆን ይህም የሰው ልጅ በራሱ እጅ ካመጣው ወድቀቶች እና ድቀቶች ሁሉ በዘለዓለማዊ መድኃኒት ስለ መዳን በሰፊው ያትታል። የሰው ልጅ በራሱ እጅ ፈጣሪን ባለማመኑና ባለመታዘዙ ራሱ ላይ ሞት፤ የባህሪ መጎሳቆል፤ ስዳተኛ መሆን ፤ ሰላም ማጣት ፤ የመንፈሳዊ እድገት መቋረጥ ፤ የፀጋ ልጅነትን ማጣት አመጣ። ከዚህ ሁሉ የሚያድነውም አዳኝ አስፈለገው አዳኝም ከአምላክ በቀር ማንም ሊሆን አልቻለም። ስለዚህ ራሱ አምላክ ሰው ሆነና የሰው ልጆች ኃጢያት ካመጣው ፍዳዎች ሁሉ አዳነው፤ ፈጣሪውን አሳወቀው ፤ሀዲስ ተፈጥሮ ሰጠው፤ የመለኮቱ ባህሪ ተካፋይ አረገው። ይህንም የመዳን ፀጋ ለሰው ልጆች ሁሉ ሰጠው ይህንም ያደረገው እንዲያው በፀጋው ነው እንጂ በሰው ስራ በፍፁም አይደለም። ይህን እንዲያው በፀጋው ለሰው ልጅ የተሰጠውን ድኅነት መቀበል ግን ከእያንዳንዱ ሰው የሚጠበቅ ድርሻ ነው ። ይህንም የተሰጠውን ፀጋ የሚቀበልበት መንገድ (ድርሻውን የሚወጣበት መንገድ) በቅድሚያ በማመን፤ ሲቀጥል ምስጢራትን በመፈፀም (ጥምቀት፤ሜሮን፤ ቁርባን) ከዛም በተቀበሉት ፀጋ መፅናት እስከመጨረሻው ያስፈልጋል። ፀጋውን ይቀበላል ድርሻውን ይወጣል። የተቀበለውንም ያፀናል በዚህም ድኅነቱ ይረጋገጣል። ይህን እውነት በመፅሐፍ ቅዱስ ብቻ በማስረጃ ተምረናል አይተናል። የተማርነውን በልባችን ይፃፍልን በተማርነው ያፅናን የሳቱትን ይመልስልን።

ለመጀመር ያነቃቃን ለመፈፀም ያበቃን
አምላካችን እግዚአብሔር ይመስገን
ወስብሐት ለእግዚአብሔር
ወለወላዲቱ ድንግል
ወለመስቀሉ ክቡር ይቆየን

(አቢይ ዋቢ መጽሐፍ መድሎተ ጽድቅ ዘዲ/ን ያረጋል)

ወንድም አቡ(ወንዬ)